

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climamate

143
Anul 15
noiembrie-
decembrie 2021

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoa

Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

Sărbători fericite, și La Mulți Ani !

CUPRINS

Cezar Ivanescu/ Poezii...3
Gheorghe Valerică Cimpoca/ În căutarea adevărului...4
Anton Gagiu/ Filozofia mea (VII)...6
Voichița Vulcan Macovei/ Viziunea lui Al Florin Țene asupra adevăratelor valori estetice...7
George D. Piteș/ Nostalgia Locuirii de sine...8
Vasile Didoaca Dojană/ Poeme...9
Vavila Popovici/ Dacă voi nu mă vreți eu vă vreau...10
Mihai Batog Gujiniță/ Despre graiuri...11
Constantin P. Popescu/ Poeme...13
Melania Cuc/ Dragoste și globalizare, program de roman contemporan...14
Mircea Constantinescu/ Afurisenia evanghelistului Sebastian...17
Gruia Cojocaru/ Nerăbdarea țărănească...19
ITHACA/ Colaj liric...20
Ion Iancu Vale/ Poeme... 21
Cristian Petru Bălan/ România prima țară din lume unde Biblia a fost transpusă integral în versuri...22
Anton Gagiu/ Am citit cartea unui poet adevărat...24
Constantin Stroe/ Poezii...25
George Ioan Canache/ O lacrimă ce curge în poezie...25
Mircea Istrate/ Poeme...26
Ionel Necula/ Adrian Botez - Despre domnia lebedei...27
George Petrovai/ Nevoia omului de fericire...28
Livi Martin/ Despre primăvară, dintr-o vară fără viitor...30
Emmanuel Kant...Despre minorat...30
Paul Leibovici/ Lumanarea...31
Cristina Horotan/ Blând iubitor de poezie...32
C.S.Levis/ Sfaturile unui diavol bătrân, către unul mai tânăr...33
Gheorghe Constantin Nistoroiu/Artur Gabriel Silvestri-Misiune și vocație într-un cuvânt și țară...34
Livia Ciupercă/ Constelații diamantine-135...36
Julia Henriette Kakucs/ Lumina speranței nu se stingă...37
Ion Teodor Palade/ „Caiet de școlar”-Prozopoeme...38
Simon Petru Enaru/ „Iluzii de ambe sexe” –Poeme...39

INFO CLIMATE

Coperta 1
*Nașterea Domnului în
pictură*

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev, Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca

Colegiul redacțional: Anton Gagiu, Florea Turiac, George Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Ion Teodor Palade, Sebastian Drăgan, Carmen Georgeta Popescu

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamel Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatărilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

Poeme

de Cezar Ivănescu

JEU D'AMOUR (Mândră-Mărie)

*! se reîntoarce și dragostea mea,
se reîntoarce la tine,
cum vine Sufletul ca Pasărea
și nu știu de unde-mi vine,
se reîntoarce și dragostea mea,
se reîntoarce la tine,
cum vine Sufletul ca Pasărea
și nu știu de unde-mi vine!*

*! Mândră-Mărie și Sântă Fecioa-
floare de Sântă Mărie,
cum vine Sufletul ca Pasărea
pe-o floare doar să se ție,
Mândră-Mărie și Sântă Fecioa-
floare de Sântă Mărie,
cum vine Sufletul ca Pasărea
pe-o floare doar să se ție!*

*! Pasăre care cu-arîpa ai scris
versul ce duce la Domnul,
spune-mi-l, spune-mi-l numai în vis,
spune-mi-l numai în somnul,
Pasăre care cu-arîpa ai scris
viersul ce duce la Domnul,
spune-mi-l, spune-mi-l numai în vis,
spune-mi-l numai în somnul !*

Jeu d'amour (Colind)

*!de-acuma nu te-oi mai uita,
poti sa si vii, poti sa nu vii,
cu vii stigmat, sangerii,
esti scrisa toata-n carnea mea!*

*!de-acuma nu te-oi mai uita,
coapsele-ti line, stins oval
pieptul, parfum de portocal,
imparfumeaza pielea mea!*

*!de-acuma nu te-oi mai uita,
tu care zi de zi te uiti
si nici nu-ti vezi, nici nu-ti saruti
umbra plecata-n fata ta!*

*!de-acuma nu te-oi mai uita,
dar nu te chem, nici nu te cer
acelor care-aici subt cer
poseda si pamant si stea!*

*!de-acuma nu te-oi mai uita,
cu tine dorm si-n brat te strang,
cu tine-n miezul noptii plang
ca pruncu-n brat la muma-sa!*

*!de-acuma nu te-oi mai uita,
in noaptea sfanta, leagan sfant,
noi suntem singuri pe pamant
cu Domnul si Lumina Sa!*

*!de-acuma nu te-oi mai uita,
in noaptea sfanta, leagan sfant,
Domnul cu-ale Lui manuri bland,
Domnul blandut ne-o legana!*

Rosarium (Stella Maris)

*! mă rog ție, Sfântă Fecioară,
îmi sînt mie prea grea povară,
luminat de tine, străluceo,
poate un an-doi oi mai duce-o,
luminat de tine, lumină,
ca să pot muri fără vină,
luminat de tine, lumină,
inima de toți mi-i străină !*

*! mă rog ție sfîntă și sfîntă
trupușorul mi-l înmormîntă,
cu mînurile-ți de tămîie
osicioarele-mi le mîngîie,
luminat de tine, lumină,*

*ca să pot muri fără vină,
luminat de tine, lumină,
inima de toți mi-i străină !*

*! numai tu vezi ce nu se vede
numai tu crezi ce nu se crede,
numai tu-mi vezi inima moartă,
trupul care-abia o mai poartă,
luminat de tine, lumină,
ca să pot muri fără vină,
luminat de tine, lumină,
inima de toți mi-i străină !*

*! luminat de tine străluceo,
poate un an-doi oi mai duce-o,
dar mă rog cu toată ființa
mîntuie-mi de-acum suferința,
luminat de tine, lumină,
ca să pot muri fără vină,
luminat de tine, lumină,
inima de toți mi-i străină !*

*! luminează-mi încă și încă
tu în ceruri rană adîncă,
frumusețe sfîntă și rană,
tu, Fecioară fără prihană,
luminat de tine, lumină,
ca să pot muri fără vină,
luminat de tine, lumină,
inima de toți mi-i străină !*

Rod

*!ma voi pierde: si port în gura limba
amara:
un infinit de trupuri albe
mi-am amintit
pe-al caror pântec am sperat sa-mi
asez
tonul unui ideal de perfectiune!*

În căutarea adevărului (61). Vremea Adevărului, vremea limpezirii

„Nu există ființă mai ușor de controlat decât cea cuprinsă de frică”, Petru Popescu

Preot Ciprian Grădinaru

Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Din când în când, în istoria omenirii se produc niște „cutremure”, așa cum este și cel care se petrece în zilele noastre datorită fenomenului „**covid**”. Acesta a cuprins toată planeta și pune în pericol existența ființei umane, nu numai prin boala mortală care îl însoțește, cât mai ales prin specularea fenomenului pentru a lega definitiv oamenii de spaima și frica morții, astfel încât ei să devină niște executanți fideli ai clasei oligarhice care se va instaura la conducerea planetară. Întrebarea pe care ne-o punem noi credincioșii este dacă acest lucru s-a făcut cu știința și îngăduința lui Dumnezeu? Eu cred că da, deoarece, acest lucru reflectă starea reală în care se găsește omenirea de pe întreaga planetă. Înțelegem cine suntem și vedem care este starea noastră lăuntrică doar în perioade de încercare. Iar, în anii aceștia din urmă, de când fenomenul „**covid**” a apărut, a fost un prilej pentru multe radiografii duhovnicești, spirituale și nu numai. Încă nu am găsit oglinzile potrivite în care să ne vedem comportamentele, gândurile și inimile, dar, au început să iasă în evidență multe dintre lucrurile rele și bune ale omenirii, pe care le vom folosi ca instrumente de evaluare a trecutului și în metode de urmat pe viitor. Nu toți vor fi de acord cu ceea ce văd eu și nici cu multe propuneri de redresare a vieții omului de pe această planetă. În lume, ca și în România, e multă tulburare dintr-o sumedenie de motive. Noi, credincioșii, ne-am refugiat în „**Arca lui Noe**”. Așa numim noi Biserica în vremuri tulburi și pe care o considerăm arca cea de nescufundat. Biserica este considerată ca trup al lui Hristos și locul în care îi dăm slavă lui Dumnezeu, loc în care ne simțim protejați de orice lucrări care ne pune viața în pericol. Pe altă parte, aici ne rugăm cu tristețe pentru ce se petrece în aceste zile în sufletul atâtor oameni: înstrăinarea, izolarea, boli sufletești, abuzuri împotriva libertății și vieții, spaimă, confuzie, frică, cinism, cruzime, chiar pierderea credinței. Este un timp de criză pentru omenire și de aceea nu trebuie să-l risipim. Timpul este cel mai mare dar de la Dumnezeu. Urmărim, cu ajutorul Domnului, **să prefacem timpul de criză în vremea Adevărului, în vreme de Mântuire**

(Corinteni 6:2). Este singura cale de a supraviețui, avem nevoie de Adevăr. În anii de pandemie am aflat multe lucruri despre credința sau necredința noastră în **Dumnezeu – Adevărul absolut**, despre situațiile nou apărute și despre oamenii care ne înconjoară. În fața amenințării bolii și a morții ni s-au impus relații pe care nu le-am avut înainte, atât în societate, familie și biserică. Dacă în lume nu prea ne mai surprinde nimic, căci stăpânitorul ei își continuă tot mai vizibil marșul întunecat, cred că ne e de mare folos să fim foarte atenți la ce se petrece în jurul nostru, în familie și în biserică. Avem mare nevoie de „**păstori adevărați**”, curajoși, treji, care să ne învețe despre Adevăr, pe care să-i ascultăm și să-i urmăm. Pe de altă parte, așa cum ne învață Sfântul Ioan Gură de Aur, dacă nu vrem să cădem în groapă, trebuie să înțelegem care sunt „**călăuzele oarbe**” (cf. Matei 23:16), pe care să nu trebuie să le urmăm. Tot mai mulți oameni sunt influențați de partea întunecată a omenirii, care printr-o propagandă agresivă promovează idei false în legătură cu pandemia, pentru a nu înțelege care este adevărata miză, adevăratul câmp de bătaie. Știința, marea „**realizare**” a epocii moderne, are „**orice soluție salvatoare**” la cererea și solicitarea conducătorilor, care găsesc soluții în orice situație de criză. Cercetările, de cele mai multe ori, sunt de formă și urmează calea celor care le dirijează spre un rezultat bine stabilit dinainte. Se pare că nu înțelegem pe ce lume trăim. Luăm decizii deja impuse care nu rezolvă criza, ci o adâncește și mai mult. Ne felicităm reciproc că „**a trecut și necazul ăsta și revenim la starea de dinainte, care ni se părea normală. Data viitoare, la următoarea încercare, mai vedem noi ce facem. Ne adunăm la un brainstorming, improvizăm alte așa-zise soluții miraculoase și ne descurcăm noi cumva**”. Așa s-au pus „**botnițe**” la miliarde de locuitori ai planetei, așa s-au pus în „**lanțuri**” toți aceștia și au fost fixați într-o închisoare planetară din care nu mai pot să iasă. Dacă nu ne-am trezit până acum, dacă nu am priceput de la început ce ni se pregătea, acum este foarte greu să aducem lucrurile pe făgașul lor normal. S-a băgat frica în majoritatea oamenilor. Pentru a avea acces la viață și puțină libertate trebuie să ascultăm de ordinele primite de la stăpânii planetei și să ne lepădăm de credința în Dumnezeu. Nu ai voie să hotărăști singur asupra vieții tale. Trebuie să urmezi numai calea impusă a „**călăuzelor oarbe**”. Până nu înțelegem că opusul fricii nu este curajul, ci credința, nu vom ieși din nici un fel de

cataclism, fie el și pandemia de covid. Voința și inteligența nu sunt de ajuns ca să învingem frica. Numai credința și dragostea pot învinge frica. Starea din lume e jalnică, dar noi știm motivul: ne-am îndepărtat cu toții de Dumnezeu – **„toți ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut”** (Psalmul 13:3). De multe ori adevărul este dureros, căci ne arată cum suntem. Chiar dacă nu ne place să recunoaștem, suntem în opoziție unii cu alții, ceea ce duce adesea la contestări, ironii, la revărsări de ură din partea unora împotriva altora. De aceea, sunt puțini oameni care caută adevărul. Și mai puțini sunt cei care îl mărturisesc. Vremea de acum este una de întristare, dar și de bucurie. Căci, **ce poate fi mai prețios decât să trăiești în Adevăr?** Îmi amintesc de un înfricoșător, dar totodată minunat cuvânt prorocesc al Părintelui Rafail Noica: **„Acum e vremea să se lămurească credința noastră; acum se va vedea, în sfârșit, ce va fi fost Biserica și ce nu; acum – care va fi fost «acel popor binecredincios de pretutindenea», și ce anume va rămânea «neclătit de porțile iadului» (Matei 16:18)... și ce va fi necesar să cadă. E nevoie de acest «necaz» (Tesaloniceni 5:3) pentru ca Biserica, adică noi, să se curețe de toate preacurviile ei, să se spele de toată necurăția ei (Iezechiel 16), să se «lămurească», întru cele din urmă, ca aurul în cuptorul ispiterii, să se lepede de tot ce este străin sfințeniei ei, să se smerească până în sfârșit, să se gătească Mireasă în așteptarea Mirelui (Apocalipsă 22:16-17).”** Pentru asta, zicea Părintele Rafail Noica că: **„Vremea este a cernerii. Vom pierde pe mulți din rândurile preoților și din numărul credincioșilor. A venit vremea să ne vedem făcuți de râs și de rușine de către mass-media, și pe noi înșine, și pe iubita noastră Biserică, și tot ce avem mai scump și mai sfânt în lume; să răbdăm ocări și prigoane din afară, iar dinlăuntru smintiri, și poticniri, și vânzări (Apocalipsă 13:7). Vremea este ca Biserica să se întoarcă întru ale sale, să ne reînvățăm mai multă încredere în Dumnezeu decât în cele văzute și «mai la îndemână», și să ne sprijinim mai mult pe mijloacele lui Dumnezeu, decât pe mijloacele acestei lumi; iar aceasta, îndeosebi când aceste mijloace ne silesc să îmbrățișăm și atitudinile acestei lumi, punând deoparte, fie și provizoriu, poruncile lui Hristos. Înfricoșată vreme; dar, dacă de la Dumnezeu îngăduită – mântuitoare”. De aceea, zicea Părintele Rafail Noica - „e nevoie să deosebim vremea” (Luca 12:54-57) în care ne aflăm istoric, spre a lucra împreună cu Domnul. Majoritatea ne punem întrebarea „Cum să mai găsim loc de nădejde în zilele acestea, când mulți sunt atât de îngrijorați pentru tot ce se petrece și ce se anunță că va mai veni: totalitarisme ideologice, încălcări ale libertăților personale?”. Multe din aspectele vieții sunt îngrijorătoare, dar cred că sunt și multe idei care se vehiculează intenționat, mai ales legate de coronavirus, care fac parte din categoria „drobului de sare” al lui Ion Creangă. Mi se pare de neînțeles lipsa unei logici minimale la care au ajuns mulți din pricina fricii. În mod**

limpede, diavolul a lucrat foarte bine pentru pregătirea terenului: îndepărtându-l pe om de Dumnezeu, a reușit să înlocuiască credința în El cu încrederea în tot felul de false instrumente de confort și siguranță socială (salarii și pensii de subzistență, oferte de bunuri de consum și alimente - via magazine corporatiste -, speculații bancare, rețele de socializare virtuale, acces la distracții nelimitate etc.). Și astfel, printr-o criză oarecare – creată sau apărută „accidental” –, în care propriile „asigurări” de fericire se spulberă, omul fără Dumnezeu intră în panică și devine irațional. Nu există ființă mai ușor de controlat decât cea cuprinsă de groază. Așa că, în aceste zile, cei care au de câștigat din criza mondială o fac speculând foarte mult pe efectele fricii. Este exact opusul a ceea ce spune Hristos, că, dacă vom trăi după poruncile Lui, **vom cunoaște Adevărul, și Adevărul ne va face liberi (Ioan 8:31-32)**. Când omul trăiește în minciună, va fi tot mai înfricoșat și va alerga spre noi și noi robii, de la sumedenia de asigurări și cedarea propriei libertăți în mâinile instrumentelor de control statale, până la cumpărarea oricărui vaccin care îi promite mai puțină suferință, indiferent de efectele secundare. În loc ca noi, cei credincioși, să fim „lumina lumii” (Matei 5:14), să avem atitudini realiste, curajoase, din pricină că suntem „virusați” de duhul lumii, **contribuim și noi la răspândirea panicii și a deznădejdiei, la sacralizarea științei mincinoase, la înscăunarea farmacocrației la cârma lumii**. Asta pentru că, pentru mulți dintre noi, fricii de Dumnezeu i-au luat locul fricile: **de boală, de moarte, de lume, de ce va spune vecinul, mass-media, guvernul, U.E. etc.** Și aceste frici ne robesc prin păcatul din noi, prin viața superficială pe care o ducem, prin atașamentul de instrumentele de confort și asigurare ale acestei lumi. Putem folosi momentul pentru trezire, pentru adunare din risipiri, pentru re-evaluarea sensului real al vieții, al legăturilor cu sine însuși, cu aproapele și cu Dumnezeu. Se vede limpede că mulți facem faptele credinței, dar ca și cum nu am crede cu adevărat în Hristos. E vremea să alegem între „înțelepciunea lumii” și „nebulia credinței” (Corinteni 1:17-25); între isteria, panica, frica celor fără Dumnezeu, care acum își află dureros fragilitatea, și **nebulia Crucii**. Există cu adevărat două realități: **cea vizibilă, pipăibilă, „analizabilă științific”,** despre care putem avea păreri și informații și **realitatea lui Dumnezeu,** mult mai amplă, care o circumscrie și o depășește pe prima. Nu toți oamenii percep cele două realități, deoarece, privesc lumea numai prin lumina ochilor și a minții și nu lasă inima larg deschisă ca să primească lumina divină, lumină care vine de la realitatea lui Dumnezeu. Unii spun că cel cu credință este „slab”. **Dar când ești slab, atunci ești tare!** Spune Părintele Zaharia de la Essex că **„însuși faptul de a păstra credința în aceste vremuri grele și apocaliptice este un dar al Sfântului Duh”**. Și astfel, prin harul lui Dumnezeu, prin viața în Biserică, frica de ce este în lume se va prefăce în frica lui Dumnezeu, care aduce: **dragoste, pace, nădejde și mântuire.**

FILOZOFIA MEA (VIII)

Anton GAGIU

Morala a fost întotdeauna oglinda și așa va rămâne, în care se privește orice om ca ființă socială, în care se regăsește ca exponent al cetății în care s-a născut, crescut și a plecat la cele veșnice. Aceasta există și fără știința eului tău pentru că este un dat de care omul nu se poate lepăda, chiar dacă ar încerca. Ce ar putea să

însemne această morală? Respectarea unor reguli sociale scrise și mai ales nescrise, transmiterea lor altor generații începând cu cei apropiați, apoi și cu restul, îmbogățirea acestor reguli și adaptarea lor la cerințele momentului. Sensibilizarea locuitorilor cetății în legătură cu importanța acestor reguli pentru bunul mers al lucrurilor. Și ca să vezi?! Nimic nu este întâmplător. Atunci când nu respecti regulile general obligatorii sau cutumele devenite reguli nescrise, ele vin peste tine și te rostogolesc în vârtoarea vieții încât cu greu te mai poți ridica sau nu vei mai putea să faci asta niciodată. Ce ar fi o societate fără reguli? Un haos generalizat unde nu mai poți să dai de capătul drumului și te pierzi într-un labirint. „Libertatea este necesitatea înțeleasă”, spunea Hegel și nu numai că a avut dreptate, dar viața de atunci și până la noi i-a dat dreptate. Cu alte cuvinte Hegel ne spune că libertatea ta nu poate să aducă atingere libertății altuia/altora, de aceea tu ești obligat ca locuitor al cetății să te „miști” (să-ți manifesti libertatea) între anumite limite, adică trebuie să înțelegi că libertatea ta face parte dintr-o sumă de libertăți individuale în interiorul căreia trebuie să se accepte toate și să conviețuiești, altfel nu vom avea în acea cetate decât haos sau anarhie. Și mai trebuie să înțelegi ceva, că libertatea ta nu este mai importantă decât a altcuiva indiferent ce poziție ocupi în societate/ cetate, pentru că libertatea individuală s-a născut și trebuie să rămână egală atât ca valoare/ importanță, dar și în timp și spațiu pentru toți purtătorii ei. Cine clamează în cetate că: „băăă, dar știi tu cine sunt eu?” când este luat la întrebări de un reprezentat

au autorității cetății pentru o anumită faptă comisă cu intenție sau chiar din culpă, nu face decât să-și calce în picioare propria libertate, pentru că a depășit limitele ei. Vezi cum un personaj gonflat, cu aere de... om de stat lovește cu picioarele la propriu, ușile unor instituții care ar trebui să fie ale locuitorilor cetății și când este luat la întrebări, oprit din gesturi de cei îndrituiți să facă acest lucru, spune cu nonșalanță: „băăi ia mâna de pe mine, eu sunt un demnitar, cum îndrăznești?” Auzi? Demnitar!! Adică un slujbaş al cetății plătit din banii tocmai ai acelor cărora le-a batjocorit libertatea de a-și face datoria. Cu alte cuvinte am putea spune că: „da, tu ești un demnitar vremelnic, plătit din banii cetății să respecti reguli, să le crezi, să le îmbunătățești, nu să le încalci, cu atât mai puțin să schilodești libertatea celor din jur”. Munca cu capul a fost grea în toate timpurile, mai ales acum când educația a ajuns un paleativ social și dă pe bandă rulantă societății ceea ce generic se spune: „analfabeți funcționali”. „Fiecare cum își așterne, așa doarme” spune o vorbă din popor. Păi, dacă „dumnitarul” așa vrea să se comporte, de ce să nu-l lăsăm acolo unde vrea el să fie, adică jos de tot că poate acolo va rămâne și nu va mai vicia lumea cu comportament și aere de „om cu responsabilități” pe care nici nu le cunoaște darmită să le mai și pună în aplicare! Regula este dată pentru oameni care înțeleg rolul, rostul ei în societate și o societate fără reguli este o anarhie în care nimeni nu are de câștigat, ci numai de pierdut. Aici nu se mai poate vorbi de libertate, pentru că într-o astfel de societate mai degrabă se aplică zicala: „scapă cine poate” sau „care pe care”. Civilizația care a evoluat timp de secole și milenii nu poate să reia acum pe calea involuției și întoarcere la origini pentru că istoria este irepetabilă. Deci? Trebuie găsite căi, mijloace de către cei care au puterea s-o facă, să-i determine pe toți, inclusiv pe aceia care se cred demnitari, să respecte regulile care creează ordinea publică și să o mențină. Drumul acesta nu este greu de urmat, poate e mai greu de găsit, dar până la urmă au fost făcute descoperiri mult mai mari decât alungul vremii decât niște norme care să-i determine pe rebeli să se alinieze în formația care creează și respectă normele morale ce conduc omenirea spre progres. Să auzim de bine!

Viziunea lui Al. Florin Țene asupra adevăratelor valori estetice. Progromodernul *

**Voichița
TULCAN MACOVEI**

Alexandru Florin Țene este cunoscut în spațiul cultural românesc și internațional ca un scriitor polyvalent, „ctitor de cenacluri și președintele Ligii Scriitorilor Români, organizație profesională înființată de acesta. În cei peste 50 de ani de activitate pe ogorul Literaturii Române a publicat mii de articole, reportaje, eseuri, critică literară, nuvele, romane și poezii. Numele său îl găsim pe zeci de volume, dovada unui talent vulcanic și spirit neliniștit”. (George Roca)

Credem că cele două trăsături de mai sus (talent vulcanic și spirit neliniștit) definesc traiectoria scriitorului Al. Florin Țene în spațiul literaturii! La acestea se mai adaugă, după părerea noastră, sinceritatea, respectul față de frumosul natural, în dauna celui artificial, dar și iubirea față de țară și neam, ultima reprezentând axa întregii sale creații.

Talentul vulcanic l-a propulsat și l-a menținut mereu în poziție de luptă pentru apărarea valorilor tradiționale, de fapt, a valorilor care țin și vor ține în echilibru un popor, o țară și o cultură. L-a ajutat să fie, mereu, model de gândire și atitudine în depășirea (evitarea) nonvalorilor, a creațiilor sau creatorilor ascunși sub falsitatea unor aparente valori.

Ni se pare importantă conștientizarea permanentă din partea autorului, a locului în care se poziționează în literatura română, a felului în care se raportează la „frumosul estetic” pe care îl promovează, dar și la confrății contemporani. „Știu, am fost pățit în regimul de tristă amintire, când am fost criticat în presă de acești «corifei» și de acoliții lor, că am încălcat morala comunistă, în prezent sunt și voi fi criticat, din motive inventate de cei pe care i-am menționat aici, și de cozile lor de topor. Minulescu a fost criticat aspru și pe nedrept în Istoria lui Lovinescu. Azi e mai cunoscut și mai actual autorul romanțelor, iar de autorul Istoriei Literaturii Române Contemporane (I VI, 1926 1929), puțin mai

știu. Așa că, dragi A mici vă avertizez cu cele spuse de Immanuel Kant: «Nu-mi dați sfaturi. Știu să greșesc și singur»”. (Manifest în anul Centenarului)

A fi sincer a însemnat întotdeauna o calitate pentru unii și un defect pentru alții. Al. Florin Țene este sincer, după cum reiese din ceea ce scrie, în toate situațiile: în familie, în societate și... în artă!

Este un lucru rău acesta?
Noi zicem că, dimpotrivă!

Sinceritatea în lupta pentru apărarea adevărului e relevantă în toate interviurile care i s-au luat de-a lungul anilor: Dan Dorin Mustață, Menuț Maximilian, Mariana Cristescu, George Roca. Când este întrebare care din genurile atât de diverse pe care le practică îi este mai aproape de suflet, Al. Florin Țene răspunde: „Este o întrebare dificilă. Dar voi răspunde sincer: sunt scriitor. În acest termen intră toate celelalte enumerate de dumneavoastră. Scriitorul este creator de frumos, iar frumosul are și valoare morală, într-o accepțiune mai largă a termenului. Poate nu servește eticii sociale, dar creează ethos. Frumosul purifică, descătușează, chiar și atunci când este doar un strigăt de disperare... Îl exprimă ori pe om, ori divinitatea”. (George Roca)

În calitate de creator de frumos (autentic-natural), Al Florin Țene a folosit ca surse tematice pentru operele sale: casa patriarhală, locurile copilăriei și ale adolescenței, iubirea, familia, patria, credința omului în frumos, în valorile creștine. Toate aceste teme creează edificiul cultural-estetic al domnului Al. Florin Țene, pentru care se bate și pe care îl apără, deoarece știe că e valoros, știe că reprezintă un edificiu al românismului! Este dezideratul imprimat tuturor scriitorilor pe care îi păstorește: aceia din Liga Națională! „Prin înființarea Ligii Scriitorilor Români am urmărit să promovez scriitorii din România profundă și tainică, cei care în tăcere lucrează fără să iasă în față pe primele pagini ale publicațiilor, sau pe ecranele televizoarelor. Am urmărit să existe între noi o armonie colegială, dar de competiție, fiindcă, dând din coate, cum mai fac unii scriitori din US, înlăturând un coleg, crezând că va înainta astfel pe scara valorilor, se înșală. Numai Dumnezeu, timpul și istoria ne va judeca. Există o mișcare secretă a cărților pe rafturile bibliotecilor. Majoritatea din ele, cu trecerea anilor, trec pe rafturile din spate, acoperite de colbul uitării, chiar dacă autorii lor au dat din coate, lovind colegul pentru a ieși în față”.

→ Continuare în pag. 8

Nostalgia Iecuirii de sine

George PITEȘ

Am citit cu mare atenție cartea de eseuri „Fără titlu” publicată de tânărul Mihnea Vladimirescu, în anul 2021, la Editura ZVEN din Târgoviște. De remarcat este faptul că cea mai mare parte a lucrărilor au fost scrise între anii 2009-2010, când acesta avea probabil în jur de cincisprezece ani.

Notabilă este pregătirea lui literară, dar și harul de a potrivi cuvintele, lăsându-le să vorbească în locul său.

Trebuie să menționez că mi-am putut forma un punct de vedere, doar după ce am citit cartea pentru a doua oară, edificându-mă mai întâi asupra concepțiilor, motivațiilor și determinărilor autorului asupra vieții și a morții, asupra durerii și a speranței, asupra frumosului și a urâtului, asupra destinului și a blestemului, acesta fiind pe cât de tânăr, pe atât de profund.

Pe de o parte, această primă carte a lui Mihnea Vladimirescu se vrea o continuă și vehementă introspecție în propriul suflet, privit din mii de unghiuri și cu mii de ochi, pe cât de ageri, pe atât de neîndurători. Pe de altă parte, el se consideră „aruncat taxonomic de eternitate” într-o lume pe care n-o poate accepta, fiecare

→ Continuare din pag. 7

Scriitorul și gânditorul Al. Florin Țene este creatorul unui curent literar, cunoscut deja în teoria literaturii, proglobmodernul. Însuși autorul explică exigența apariției acestui nou curent ca pe „o necesitate de a aduce o prospețime și o descătușare a ideilor, ștergând artificialul din texte, atât de promovat de optzeciști, care au rămas niște citați și nu citiți”. Chiar din definirea dată, putem înțelege că, prin stabilirea direcțiilor de creație, a trăsăturilor operei literare vizate, proglobmodernul încearcă să restabilească un echilibru între valorile literaturii noastre. Mai exact, domnul Al. Florin Țene transmite scriitorilor români ideea necesității întoarcerii la „încărcătura tradițională”. Proglobmodernul nu respinge modernismul, dar consideră că forma artistică trebuie să aibă ca temelie de modelare a creației, o conștiință umană capabilă să clădească o societate și, până la urmă, umanitatea în sine. „Noul curent promovează opere al căror univers corespunde unei viziuni asupra lumii, în sensul de realitate istorică determinată, ca echilibru dislocat în virtutea unor

clipă a vieții lui părănd o orbecăire într-un întuneric fără scăpare, într-o agonie cu care trebuie să se obișnuiască, acceptând-o pentru a putea trăi, considerând în consecință că „viața este o treabă mult prea complicată”.

Autorul nu ne dezvăluie impactul ce i-a dat peste cap echilibrul de care avea atâta nevoie la vârsta fericită a copilăriei. Ne spune doar că s-a trezit din coșmarul unui vis care nu era al lui, în coșmarul real care i-a dominat instinctele și sentimentele. Însăși iubirea a devenit searbădă și vană în lumea sa copleșită de deznădejde, tristețe și disperare.

Avem în față un tânăr dual, în același timp rebel și sensibil, care prin metoda autoflagelării reușește să atragă atenția cititorilor asupra gravelor erori făcute de oameni, atât față de ei înșiși, cât și față de cei dragi, în numele unor legi date apriori, dar neînțelese la adevărata lor valoare. Mihnea Vladimirescu este una din multele voci autorizate ale unei generații de tineri rătăciți în lumea internetului, care lansează un sincer SOS către o lume care a uitat de mult de ei. Dar oare este de vină numai destinul lui de ceea ce trăiește autorul, de încercările sale, sau sunt de vină toți cei care au făcut posibil acest lucru?

Copilul, născut bătrân, își pune mereu și mereu întrebări la care nu le mai poate găsi răspuns, și se trezește că la obsedantul „de ce?” o voce de dincolo de fire îi răspunde, ca un ecou, cu un implacabil și dureros „pentru că...”.

Dincolo de teza autorului, conform căreia „apogeul gândirii este căderea în banal...” sper ca în viitorul cât mai apropiat, scriitorul și opera lui să confirme pe firmamentul unei literaturi avangardiste asumate.

existențe ale grupurilor sociale și politice. (Dar, vai de literatura care face jocul numai unui grup social și politic.) În acest context, există reviste care promovează o literatură ce se încadrează în curentul proglobmodern. Acesta se caracterizează, de asemenea, prin păstrarea și promovarea specificului național, în contextul integrării europene”.

Sunt deja foarte mulți scriitori promovați de Liga Națională, care au devenit cunoscuți nu doar în țară ci și peste hotare, pentru punerea în valoare (printr-o redescoperire din perspectiva mileniului III) a frumuseților neamului românesc. Amintim aici activitatea neobosită a scriitoarelor Ligya Diaconescu și Voichița Pălăcean-Vereș, promoatoare în revistele și antologiile coordonate, a unor scriitori cu puternic accent autohton, care se înscriu prin creațiile lor în curentul proglobmodern.

* Din volumul „Voichița Tulcan Macovei. Al. Florin Țene - Atitudini literare la începutul secolului XXI”, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2019.

POEME

Vasile Didoacă DOJANĂ

CEAS DE TAINĂ

Trecut-a Babilonul, trecut-a și robia,
Când harpele sub sălcii plâneau în struni
urgă.

Un fluier de păstor se-aude lin în noapte
Scîlpesc cu mulțumire pe boltă stele-n șoapte
E ceas de taină... un ceas cu flori și cânt
Când îngerii coboară cu pacea pe pământ

Și-a pus pe frunte cerul podoabă de lumini
Și câmpul priveghează în mantie de crini!
E liniște deplină prin cedrii din Liban
Așteaptă omenirea „de săptămâni de ani!”

Tresar în noapte leii... a amuțit și vântul
Că-n ieslea cea săracă se naște azi Cuvântul!
E doar plinirea vremii, când Pruncul mult
promis
Din cerurile înalte de Tatăl e trimis

A odrăslit toiagul o Stea lui Israel
Din Maică Preacurată, Prunc Sfânt Imanuel,
De-aceea cântă îngerii purtând cununii de laur
Și-aduc, ca daruri, magii: tămâie, smirnă, aur

S-a redeschis Edenul, cântați din strune, din
chimvale
Aduceți flori și cetini la marea sărbătoare
Să facem din acestea Pruncului o haină
În ceasul de acum, acum, în CEAS DE
TAINĂ!

LUMINA LUMII

Era Lumina cea adevărată
Venită-n lume ca să lumineze
Era un Soare-n întuneric
Dar ei nu au știut să îl păstreze

Lumina-se peștera cu raza-I
Dar ei cu ochii n-au văzut-o
Deși-i chema cu glasul tare
Ei nu au auzit-o

Într-un târziu a vrut ca să adune
Recolta razelor din lume
Dar n-a fost chip, căci ele se pierduse
În lanuri de neghine

Nu a putut culege multe spice
Din câte boabe semănase
Și-atunci S-a ridicat în slăvile
Ce parcă s-au făcut mai luminoase!

Am întrebat LUMINA de ce ne-a părăsit
Și ziua, ca răspuns
Ea mi-a trimis o rază
Dar asta nu m-a mulțumit

Și-am întrebat-o noaptea iară
Dar a tăcut...
Abia atunci am înțeles
Din ochii stelelor ceva
Nu poți avea Lumina Sfântă
Când negură e-n viața ta.

DE-ACEEA CÂNTĂ ÎNGERI

Din apele tăriei răzbate cânt de pace
A încetat și vântul, iar valul mării tace
A amuțit natura privind mirată cerul
Lumină din înalțuri cuprins-a Betleemul!

Își pun pe umeri slava și crinii din câmpie
Căci s-a născut Mesia pe paie-n sărăcie
N-a fost nicicând în lume atâta bucurie
Văzând adusă-ntrânsa divina bogăție

Se strepezise trupul de-atâta aguridă
Era sătul pământul de spini și pălămidă
Era atâta necurăție pe pietre de altare
Din sângeroase jertfe aduse-n nepăsare

Nu s-a aflat vreunul să ia pe frunte spinii
Să ardă în iubire păcatul omenirii
Din dragoste de lume trimis a fost Mesia
Din cerurile-nalte, plinind proorocia

De-aceea cântă îngerii cu flori de măr în mână
Și fluiera păstorii cu-atâta voie bună
Ne-ai arătat Isuse că paiele sunt aur
Că numai spinii frunții aduc pe lume lauri!

De aceea cu păstorii și îngerii împreună
Îți înălțăm cântare din datina străbună
Tu ne-ai adus soția de pace și frăție
Și-al păcii imn de slavă
Ți-l înălțăm doar Ție!

PRIN CLIPE

În nopți se-aprind, din Veșnicii
Pe cer, lumini venite din Lumină
Eu sunt drumeț pe căi pustii
Cu sufletul înfășurat în tină

Pe marea vieții îmi port destinul
La porțile cerești întruna bat
Mă împărtășesc doar cu pelinul
Eu l-am ales, nu mi-a fost dat

Părtaș la răul de sub soare
De multă vreme rătăcesc pe drum
Am traista goală la spinare
Și drumul meu e învăluit în fum

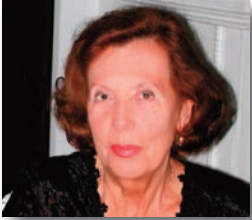
Mi-am cheltuit ușor arginții
Și partea mea de avuție
În lacrimi mi-am lăsat părinții
Talanții risipiți m-au dus la sărăcie...

La Betleem atâtea candelă se-aprind
În noaptea sfântă, minunată
Prin clipe, trecător, colind
O rază din Lumina Preacurată.

Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau!

Vavila POPOVICI

Istoria și literatura sunt surori. Fiecare s-a preocupat și se ocupă de viața, destinele noastre, dar o redă în alt mod. Se poate spune că literatura vine în completarea

istoriei, și amândouă prezintă interes, adevăr și frumusețe. Am să încep cu o poveste românească, și am să termin cu una actuală – americană.

Voivodatul Moldovei a fost un stat care a rezistat peste cinci veacuri și a avut un domnitor, pe nume Alexandru Lăpușeanu, care a fost de două ori domn al Moldovei. Conform istoricilor, prima dată, acesta a fost domnul Moldovei în perioada 1552 - 1561. Apoi a revenit pe tron cu ajutorul turcilor în martie 1563. Și-a încheiat domnia în 1568. În vremea domniei sale a mutat capitala de tron de la Suceava la Iași, în 1564, dorind apropierea de hotarele Turciei și, a-i face pe plac sultanului turc Soliman Magnificul și aliaților săi. În anul 1563 Moldova era condusă de Ștefan Tomșa, cel care ar fi trimis mai mulți boieri să-i spună lui Lăpușeanu că țara nu-l vrea înapoi. „De nu mă vor, eu îi voi pre ei și de nu mă iubescu, eu îi iubescu pre dînșii și tot voi merge, ori cu voie, ori fără voie”, le-ar fi răspuns Lăpușeanu contestatarilor. S-a răzbunat într-un mod brutal, pe boierii care l-au trădat. Imediat după ce a fost instalat domn, acesta i-a adunat pe cei 47 de boieri într-o încăpere, i-a pus la masă și i-a ospătat. Într-un moment bine ales, mercenarii domnitorului i-au înjunghiat și decapitat pe toți cei 47 de boieri. A fost, spune istoria, un adevărat măcel la Curtea Regală. În vremurile noastre sunt alte metode de „înjunghiere și decapitare”, mult mai rafinate...

400 de ani mai târziu, Costache Negruzzi, om politic și scriitor în perioada pașoptistă, a atribuit în capodopera sa literară celebrele cuvinte „Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau”.

Se întâmplă iată și în zilele noastre, în țara care a fost și poate va mai fi „First”. Mulți americani nu se mai simt ca acasă în propria țară. Moralitatea a fost degradată pe măsură ce stânga a preluat fiecare dintre instituțiile puternice din țară și împinge în mod activ oamenii să

ducă o viață egoistă și mult prea liberă. Tinerii parcă și-au pierdut busola, sau predat sexului, drogurilor și violenței. Pentru a corecta viața, a reveni la idealurile frumoase, trebuie dusă o luptă intensă. Altfel națiunea nu va mai fi ceea ce a fost.

John Adams (1735-1826), primul și al doilea președinte al Statelor Unite, avocat, diplomat, politician și unul din fondatorii țării, spunea: „*Constituția noastră a fost făcută doar pentru un popor moral și religios*”.

Așa am găsit America în momentul venirii mele pe pământul ei. America era puternică, prosperă și a creat multă invidie. Am fost aici la evenimentul din 11 septembrie 2001. Am scris imediat un poem intitulat „Marțea neagră”, pe care îl terminam cu următoarele cuvinte: „*Legile urii au învins pentru o clipă./ Sufletele ucigașilor împreună cu cele ale victimelor/ se-nalță spre cer pentru judecată./ „Cu ce-am greșit? întrebă sufletele curate,/ noi am muncit, am clădit, am iubit.../ Dar voi?”*”

De ce a fost lovită atât grav și de neașteptat? „*America a fost lovită pentru CE ESTE – mod și stil de viață, valori, democrație, separație între biserică și stat, capitalism etc.*” scrie un sociolog și geopolitician român, profesor universitar la Catedra de Sociologie a Universității din București. Iar cei ce au lovit-o, de fapt nu știau bine ce este America. Evenimentul „nu a fost generat de „prea multă Americă” în lume, ci de „prea puțină”. America a vrut să câștige războiul și să instaureze pacea în Afganistan, „a vrut să transforme această coalțiție de triburi veșnic luptătoare pentru independență într-un stat democratic și cu economie de piață. Adică de a face Afganistanul „ca noi”. Și asta prin puterea exemplului”. O astfel de intenție, un astfel de model a fost refuzat, deși o parte a populației de acolo și l-ar fi dorit.

Acum, țara fiind divizată, mulți americani își pierd credința în America. Este necesar ca toți să dorească o aceeași Americă, să cedeze orgoliilor și intențiilor străine de tradiția sa. America nu a avut și nu are dușmani care să o poată înfrânge, dușmanii Americii sunt în primul rând în ea, sunt cei care vor să-i dărâme tradiția și obiceiurile. Va fi permisă oare distrugerea țării, acțiune care a și început? Chiar legile făcute susțin „Domnitorul ales”. Nu poți să-l dai jos de pe tron, și gata! El stă pe scaun și luptă pentru șederea sa. Mai adoarme din când în când pe la întruniri, mai uită ce a spus sau ce are de spus, mai minte, mai viclenește, dar „domnește”, este pus pe treabă, nu glumă! Dar ce fel de treabă? Cât de înțeleaptă este această treabă? Și dacă sondajele i-arată popularitatea în scădere, el gândește: „*Dacă voi nu mă vreți și ce vreau nu vreți, eu vă voi face să vreți!*”

O parte a presei minte cu nerușinare și unii cred cele scrise. Poporul, în ansamblu, însă nu poate fi mințit și
→ Continuare în pag. 16

DESPRE GRAIURI

Mihai Batog-Bujenită

Dacă vom lua în considerație doar definiția graiului, cea prezentată în Dicționarul Explicativ al Limbii Române, constatăm că acest concept deosebit de complex este definit

ca: **Faculta-tea de a vorbi. Loc. adv. Prin viu grai = oral. Limbă. Fel de a vorbi. Dar și, ceva mai extins, ca: Unitate lingvistică subordonată dialectului, caracteristică pentru o regiune mai puțin întinsă; p. ext. dialect, ceva mai rar: Vorbă, cuvânt.**

Având probabil valențe strict didactice această definiție, contestabilă măcar prin faptul că nu are gen proxim și diferență specifică nu face nici măcar o trimitere credibilă la o etimologie, ceea ce ar putea ușura înțelegerea conceptului, eventual ne-am da seama prin ce diferă cu adevărat graiul de altele precum limbă, dialect sau idiom. Problema etimologiei, una deosebit de importantă pentru cel ce-și dorește să afle mai multe despre cuvintele limbii sale, este expedită în, din păcate, stilul foarte superficial cu care ne-a obișnuit această lucrare științifică, una din acelea ce nu ar trebui să lipsească din biblioteca nici unei locuințe, oricât de modestă ar fi ea. Referitor la cuvântul grai DEX rezolvă problema etimologiei apelând la primul cuvânt asemănător fonetic aflat în limbile înconjurătoare României. Găsește astfel în limba bulgară cuvântul graia (nu am semne grafice chirilice deci nici posibilitatea de a scrie cu aceste semne), dar și în sârbo-croată cuvântul grájati. Pot să admir abilitățile fonetice ale celor care ne propun ca etimologie aceste cuvinte din respectivele limbi, dar mă gândesc și la bogăția semantică de o profunzime impresio-nantă a construcțiilor lingvistice în care găsim cuvântul grai în limba română: *a prinde grai, a-i pieri graiul, într-un grai, prin viu grai, etc...*

Desigur nu cunosc limba bulgară și nu pot afirma că aici vom găsi mai multe expresii în ca-re

cuvântul să fie mai extins folosit decât în limba română, mai precis în graiurile ei, indiferent de regiunea la care ne-am referi. Exact aceleași expresii sunt folosite și de moldoveni, inclusiv cei de peste Prut, dar și de olteni, ardeleni sau maramureșeni. Faptul în sine mă face să cred că acest cuvânt se află în tezaurul lingvistic al limbii și duce cu gândul la un fond lingvistic ceva mai îndepărtat, acea limbă vorbită de precursorii noștri din zona traco-dacă. Evit desigur ipotezicii in-do-europeni cei pe care îi tot folosim ca populație de referință uitând de faptul că nimeni nu s-a preocupat și de identificarea lor în tenebrele istoriei.

Personal, dar fără nici o intenție patrimonială, consider graiul ca fiind, metaforic vorbind, sâmburele în jurul căruia se construiește fructul pe care îl numim limbă. Așa cum, în cazul fructului, influențele exterioare transformă aspectului acestuia și în cazul limbii necesitățile de exprimare și de contact duc la îmbogățiri sau sărăciri lingvistice de cele mai multe ori temporare. Deși nu iau în serios ipoteza formării limbii române abia după colonizarea romană, considerând-o doar o laudabilă acțiune a Școlii Ardelene care dorea, într-un context istoric absolut defavorabil, să arate vechimea și noblețea limbii, putem observa lesne că de-a lungul timpului limba noastră a suferit influențele majore ale unor limbi de contact vremelnice: slavă, turcă, greacă, franceză sau, ceva mai târziu, rusă, iar în prezent engleză. Și dacă un călător în timp ar constata cu uimire că în secolele al XVII-lea și al XIX-lea limba română vorbită de negustori sau dieci era destul de greu de înțeles datorită prezenței masive a cuvintelor uzuale grecești și turcești, acest fapt nu a dus la modificarea profundă a limbii, iar adaosurile au dispărut cu timpul, fiind, uneori înlocuite sau, de cele mai multe ori abandonate, limba întorcându-se la formele ei de bază cele prin care comunică oamenii locului. Nu același lucru putem spune despre grai, cel care se păstrează în matricea sa originală, cea formată în timp prin practicarea comunicării de tip bazal. Se poate afirma chiar că sunt cazuri în care limba, devenind oficială, se deosebește total de grai. De exemplu pe teritoriul Franței este absolut funcțională limba franceză, dar graiurile de tip normand sau occitan funcționează de sine stătătoare în unele regiuni. Nici nu aduc în discuție faptul că, de exemplu occitan, o limbă

definită ca fiind gallo-romană a a cărei vechime este estimată la cam o mie de ani (deci nu prea veche!), are la rândul său șapte dialecte care dau destul de multă bătaie de cap lingviștilor deși ei prognosticează dispariția acestora într-un viitor nu prea îndepărtat.

Este posibil, asemenea evenimente s-au mai produs în istoria omenirii, dar ele nu au fost niciodată de bune augur fiindcă odată cu graiurile s-au pierdut și culturile unor popoare. Să ne gândim doar la faptul că pierderea limbii poporului (popoarelor?) din insula Paștelui ne împiedică să găsim, de mai multe secole, explicații pentru surprinzătoarea lor cultură. Și nu este singurul caz!

Cât de important este graiul pentru un popor o putem deduce din ofensiva pe care imperiile sau unii cuceritori vremelnici o duc împotriva limbii celor cucerțiți. Și nu numai prin măsuri administrative, de exemplu redactarea unor acte strict necesare numai în limba stăpânitorilor ci și schimbarea numelor proprii, desființarea școlilor cu predare în limba respectivă sau prigonirea cultelor care desfășoară ritualuri în limba celor cucerțiți. Un asemenea efort ar părea ciudat, ba chiar prea costisitor sau chiar inutil, însă politica de ignorare a graiului, implicit trecerea acestuia în uitare este foarte importantă în procesul subjugării fiindcă acel popor care-și uită limba (gra-iul!) este condamnat la dispariție prin asimilare.

Oricum, dacă de regulă, limba unui popor este vizată prin tehnicile de anihilare, graiurile fiind mai restrânse ca arie și mai puțin reprezentate numeric scapă destul de des din țelurile politicii de nivelare, devenind astfel mesageri peste timp ai culturilor profunde cele care definesc ființa socială umană prin ceea ce numim specificul ei zonal elementul care definește conceptul de diversitate în unitate, temeiul unei continue evoluții a speciei.

Conceptul de limbă, mult mai elastic și mai cuprinzător, este găsit uneori ca definind un popor sau chiar o națiune așa cum atât de frumos o spune poetul: ***Un sultan dintre aceia ce domnesc peste vro limbă, Ce cu-a turmelor pășune, a ei patrie și-o schimbă...*** și poate, din ne-cesități istorice, să se schimbe suficient de mult pentru a nu se mai confunda cu graiul mai ales atunci când limba este reprezentativă pentru un areal mult mai vast care cuprinde mai multe gra-iuri. În consecință, pentru a afla adevărata identitate culturală a locuitorilor din patria unei limbi trebuie să mergem în profunzime

până la graiuri.

Referitor la limba română, una din limbile vechi ale Europei ale cărei origini se pierd în ne-gura veacurilor mai ales datorită dezinteresului nostru față de adevăr, ea este desigur, în parte, influențată de latina numită de chiar romani *lingua priscua* (limba veche), iar de epigoni latina vulgară (în sensul derivat din cuvântul *vulgus*, popor), deși controversate pe această temă nu lipsesc, iar mai nou se preferă termenul de limbă romanică față de mai vechiul limbă latină.

Este fără îndoială un mare pas în față, spre adevăr, un pas susținut de noi descoperiri do-cumentare, dar și de unele opinii greu de ignorat fiind ele venite din parte unor înalți prelați ai Sfântului Scaun. Oricum, la nivel didactic, adică foarte schematic, se consideră că: Dialectul este o varietate a unei limbi mai veche decât graiurile, vorbindu-se într-un anumit spațiu geografic, având anumite trăsături distincte, mai ales la nivel fonetic și lexical, prin care se deosebește de alte ramificații teritoriale ale limbii respective, și căreia i se subordonează graiurile.

În consecință, tot la acest nivel sunt luate în discuție cele patru dialecte ale limbii române, respectiv: dialectul dacoromân (adică limba română vorbită la nord de Dunăre, pe teritoriul Ro-mâniei de astăzi), dialectul aromân sau macedoromâna (vorbită de populația românească din anumite zone din nordul Greciei, în Macedonia, Albania și Bulgaria), dialectul meglenoro-mân (într-o zonă la nord de Salonic, împărțită între Macedonia și Grecia), și dialectul istroro-mân (vorbit în câteva localități din Peninsula Istria, Croația). Nu voi aduce în discuție straniile apropieri lingvistice pe tot palierul limbii retoromane (Romanche în franceză, Rumantsch în germană și Romancio în italiană) (recunoscută ca atare în anul 1938!) nici pe cele din graiul sard, (limba vechilor sarzi, locuitorii Sardiniei, este o limbă romanică totuși foarte diferită de italiană) dar nici prezențele și mai surprinzătoare ale unor cuvinte românești în graiurile berberilor aflați totuși în nordul Africii, ex. brâu, dar și colina Barsa (bârsana fiind un vechi cuvânt româ-nesc), cea pe care s-a început construcția anticei Cartagina. Sunt desigur convins că adepții nou-lui internaționalism vor găsi, ca de obicei, explicații pentru această situație, explicații care, dincolo de infantilism, se vor bucura de aprecierea zgomotoasă a comilitonilor.

Va urma

POEME

Constantin P. POPESCU

LUNATIC

Sfârâmată-n cioburi,
Strâmb mă chema, strigând,
Luna din oglinda lacului
Sub copitele calului negru
Al nopții cu stelele-n coamă:
-Vino, romantic bătrân,
Rezidește-mi rolul și masca,
Singur tu ești
Cel ce mă poate renaște,
Către tine aleargă-acel cal
Negru cu stelele-n noapte
Și nechează prin ceruri.
Încalecă-i șaua,
Te-așteaptă,
Te cheamă,
Te chem.

NOCTURNĂ

Când nopțile cad, eu mă ridic
Din spatele pleoapelor.
Urcând către vise, trec țărnul
Oceanului înstelat al memoriei.
Milioane de chipuri
Mă primesc
Să le privesc
Când nopțile cad
Către cer
Dinspre mine.
Nu pot să dorm,
Ocupat sunt să urc
Mereu mai departe.

DOR

Până la tine s-ajung,
Cu un sărut
Tu să închizi
Calea gurii mele,
Să-mpiedici
Moartea dinăuntru
Să mai grăiască.

LUNATIC, IAR

Rotundele drumuri
Mi-au încolăcit picioarele.
Nu mai am gesturi, ci senzații.
În centrul meu mă simt ucis
Și lunatec, plutind
Peste ape albastre de vis.
Nu mai am gesturi, ci senzații.
Calea Lactee, inelul închis.
Legat de stâlpul drumului de stele
Plutesc prin cosmicul abis,
Nu mai am gesturi, ci senzații
Și visul morții mi-e deschis.

TRISTEȚEA ÎNTÂI

Plângând am plecat către roze,
Mă chemau cu spini de cuvinte
Pentru frunte,
Mă-nsângerau cu parfum
Cuvintele rozelor plângând,
Roșii,
Sub nori cenușii.
O singură dată se scutură rozele,
Nu și spinii,
Nu și sângele cuvintelor
Nemurite prin roșu.

NEGĂRI

Cine? Nimeni.
Ce? Nimic.
Pentru unde, nicăieri.
Cum? Niciicum.
Niciodată pentru când.
Și tăceri pentru de ce.
Negări,
Cum strigați de departe,
Însemnate-n veșmânt
De cuvânt și de moarte,
Aripi de fluture împietrit
În pace de vânt.
Cine? Nimeni.
Ce? Nimic.

DRAMĂ

N-am să mă lupt cu tine,
Moară de vânt,
Rosti don Quijote, plângând,
O rană mai adâncă mă doare:
Să văd că ești numai atât.

ACUM

aud vocea verde
din toate izvoarele țâșnind
limpede
îmi cântă din nou primăvara
vocea cristalelor pure
trezite din adâncă tristețe a morții
de visul unui somn neuitat
tăcerea poartă veșnicia
ascunsă într-o voce albastră
în urmă rămâne doar vânt
haotic bătând
în pulberea vremii ce trece
deșeuri de cristal
ecouri de stele
departe
cor amuțit

ICOANĂ

Într-o imagine a Cuvântului,
Pentru un cuvânt al imaginii,
Într-un adevărat început,
Un ochi al lui Dumnezeu
S-a încrunțat asupra lor:
Atunci a coborât peste inimi
Ceața uitării științei dintâi.
Ei au făcut o imagine a cuvântului,
Închinându-i-se apoi
Cu un cuvânt străin.

Dragoste și globalizare, pagini de roman contemporan

Melania CUC

Scriitorul Ioan Cioba, cunoscut în lumea literară drept un poet cu vocație și care a scos pe rafturile librăriilor cu precădere cărți de poeme, bine primite de critica literară, ne surprinde cu cea mai recentă apariție editorială, romanul *Scrisori din Regatul Pustnic*, și pe care îl semnează cu pseudonimul Hayden Dorf. De fapt, cartea recent apărută este doar semnalul, prima parte dintr-o trilogie ambițioasă ca tematică, stil și gen de proză, un demers creativ modernist și cu alonjă în spațiul unei lumi pentru care globalizarea nu mai este demult doar o noțiune abstractă. Cartea se bucură deja de aprecierea criticilor de profesie și de numeroși cititori autohtoni dar și de alții de pe alte meleaguri, romanul în speță fiind deja tradus în câteva limbi de largă circulație și distribuit prin platforme comerciale internaționale binecunoscute.

Scrisă în mai multe chei, cartea îmbină genul romanului de aventuri cu misterul Orientului Îndepărtat, cu decupaje ilustrative potrivite unui album de călătorii dar și cu pigmentări lirice, romantism și cu conflicte politice la nivel înalt. Incitant ca abordare și demers literar, romanul etalează personaje decupate din actualitatea geo-politică imediată, face un puzzle globalist clar, un fel de junglă urbană prin care autorul se mișcă lejer. El este Cetățeanul planetar, omul modern, cel care trăiește o poveste de dragoste aparent imposibilă, deși personajul Alfa își are sorgintea pe alte meleaguri.

Zarurile sorții și evadarea din spațiul-închisoare a totalitarismului sunt punctul din care debutează romanul. Acțiunea se derulează într-o zonă a nimănu, spațiul de frontieră dintre două lumi antagonice. Germeii conflagrației militare și ideologice sunt viabili. Frica face legea în Nord, în timp ce în Sud viața cotidiană are culoare și relațiile interumane se leagă după legile Libertății, legile-noi. Piese de rezistență ale romanului, ineditul situațiilor create cu talent, curajul eroilor din prim-plan și diplomația internațională care intervine și în plan personal, toate sunt motive bune pentru cititor să se lase sedus de lectură. Dincolo de toate acestea, construcția literară a cărții în sine beneficiază de pârghii solide și inedite, interferența de genuri literare pe aceeași pagină, de exemplu, ajută la menținerea unui ton

alert, ce ne duce cu gândul (și) la un roman polițist. Plonjăm în centrul unui conflict global.

Plasată în unul dintre cele mai fierbinți și delicate puncte al unui foarte posibil conflict militar, acțiunea cărții îmbină istoria actuală cu ficțiunea. Este o poveste ce merită a fi ecranizată, imaginile și tonul discursului construind ca într-un cub rubik, cu inteligență și un dram de noroc, fațeta unei lumi ce se naște, crește și evoluează sub ochii noștri. Binele învinge răul! Nimic nou și...totuși. În cartea de față, partea întunecată a poveștii este reconstituită din știri de presă, din mărturisirile celor care au evadat din Regatul Pustnic, din evenimente specifice unui regim totalitar cu legi și cutume cunoscute în lume. Tocmai curajul autorului, modul prin care nu literaturizează un moment istoric, ci face Istorie, plasând acțiunea cărții între două falii beligerante de grad zero, asumarea riscului, face din cartea de față o Carte interesantă.

Totul începe într-un punct limită, la frontiera dintre Coreea de Sud și Coreea de Nord. Loc periculos ca un tăiș de sabie și de unde câțiva membri ai grupului internațional, participanți la un eveniment social obișnuit în zilele noastre, sunt atacați și răpiți de către militarii din Regatul Pustnic. Momentul exploziei, diversiunea și, apoi, transferul prizonierilor răniți peste linia de demarcație și cantonarea lor într-un spital militar sunt descrise în cascadă, cititorul intuind un punct culminant. Dincolo de tonul frust, aproape jurnalistic, modern, se grefează paralelismul real-imaginar și așa apare o poveste de iubire aproape imposibilă. Scena pe care evoluează protagoniștii este un salon-închisoare, o cameră din spitalul în care este izolat cetățeanul american Alex Robinson și paznicul lui, misterioasa infirmieră, o rotiță din angrenajul sistemului de opresiune din Regatul Pustnic.

Prizonierii răniți vor fi folosiți mai târziu ca monedă de schimb. În răstimp, oamenii dictatorului umblă ca pe coji de ouă, mimând o eventuală schimbare în bine, se arată dispuși să negocieze cu lumea liberă, mai ales că își doresc să participe, în perioada imediat următoare, la Jocurile Olimpice de Iarnă de la pyeong Chang, în Coreea de Sud. Prizonierilor li se oferă ocazia să comunice cu rudele de acasă și astfel, folosind stilul epistolar, autorul ne dă informații din lagărul unei lumi închise, totalitare. El se folosește de talentul literar al lui Alex Robinson, care nu poate decât să își dicteze scrisorile către familie. Infirmiera omniprezentă îi scrie mesajele, apoi acestea sunt cenzurate, adaptate, preschimbate în adevărate mostre de publicitate, menite să distorsioneze imaginea proastă pe care o are în lume Coreea de Nord.

Scrisorile din spital sunt publicate în ziare de mare circulație de la Seoul, dovadă a libertății pe care o mimează regimul Dictatorului. Din celălalt capăt de lume, părinții lui Alex Robinson află astfel despre soarta fiului lor, prizonier. Conștientizează că scrisorile ar putea fi măsluite de propagandiștii Regatului Pustnic, citec printre rânduri. Stau cu suflul la gură în așteptarea

deznodământului. Lumea întreagă se întreabă: Ce se va întâmpla cu prizonierii?

Dincolo de frontiera cea mai păzită din lume, într-un lagăr ce nu mai are nevoie de descriere, viața își urmează cursul chiar și așa, în condiții de criză. Criza ostaticilor. Hyo-Ri, fata-paznic și infirmieră a răniților, este eșantionul perfect al cetățeanului născut și crescut într-o țară izolată ideologic și economic de restul lumii. Ea nu deține informația la prima mână și nici nu are termeni de comparație cu alte sisteme de guvernare din lume. Viața ei se derulează ca la indigo, în detașamentele de muncă, alături de toți concetățenii ei, inși care muncesc, nu gândesc, trăiesc din rutină. Hyo-Ri are ocazia de a-i trata medical pe cei trei străini răniți în urma straniei explozii, al cărei suflu se zice că i-ar fi azvârlit peste linia de demarcație. Misiunea profesională se transformă în șansa de a cunoaște un eșantion din lumea liberă, dar și dragostea. Tânăra devotată luptei pe care conducătorul poporului ei o duce fără milă, cunoaște acum o tipologie nouă de oameni, oamenii liberi. Între ea și americanul Alex se înfiripă o poveste de dragoste. Mai întâi, prin gesturi simple, profesionale. Spiritul uman nu știe de reguli politice, de tratate militare. Iubirea lor se construiește precum o casă, cu răbdare și gesturi firave. Relevantă în acest sens mi s-a părut a fi scena în care Alex, americanul rănit și cu ochii legați, primește îngrijirile infirmierei, fata îi spală trupul cu detașare profesională dar, dincolo de mișcările mecanice și de dialogul purtat de nevoie, se simte emoția cum escaladează și citiorul se lasă sedus de începutul unei reale povești de dragoste.

Vijay, indianul, și el turist împins de destin să fie personaj de carte, dar mai ales să fie martor al întâmplărilor din spitalul-penitenciar, are rol secund aparent, dar prin ochii, mintea și jocul său, așa ca pe o tablă de șah, sunt brodate poveștile. Odată ce va fi eliberat din acel prizonierat din țara-nimănu, devine principalul vector de informare reală a opiniei publice mondiale. Prin interviul pe care îl acordă unei ziariste ce reprezintă cel mai titrat ziar din vestul democratic, Vijay denunță o lume mai puțin cunoscută de cetățeanul liber. Vijay Kumar și Alex Robinson, un binom literar care crează suspans chiar de la prima filă a cărții. Există misterul, exotismul locului și pericolul ce persistă ca o sabie alui Damocles. Cu parcimonie, dar foarte sigur pe memoria personală, Vijay va detalia lucrurile, le va da nuanțe, va pune umbre și penumbre evenimentelor aparent insignifiante care le-a marcat lor, prizonierilor, perioada în care au fost sechestrați. El este cel care deconspiră informațiile pe care americanul Alex le oferă prin scrisorile sale, acele mesaje cifrate metaforic.

În planul al doilea, pe fundal, sau mai bine zis în contrapondere cu evenimentetele create sub umbrela exploziei din zona DMZ, punct de frontieră între lumea liberă și regatul singuratic, așa cum mai spuneam, calendarul viitoareii Olimpiade de Iarnă provoacă frisoane întregului aparat propagandistic al conducătorului sigur pe sine. Sunt puse în mișcare strategii de spionaj și contraspionaj pe toate direcțiile cu

specializări în tehnica informațională, aceasta devenind o armă sofisticată și periculoasă, dar pe care aparatul liderului suprem nu se sfiește să o folosească fără scrupule. Dacă Coreea de Nord constituie pentru noi toți un mister și fiecare, după experiența personală și informația accesată, ne imaginăm scenarii dintre cele mai diverse, cartea de față vine și pune punctul pe i, ne arată că în actualitate nimic din ce îi este dat să traverseze unei nații nu mai este tabu. A scrie despre Orientul Îndepărtat în general este un act de curaj și e nevoie de multă muncă de documentare pentru scriitorul care se respectă. De aceea, cu atât mai de apreciat este gestul de creație al autorului cărții de care vorbim. Ioan Cioba, alias Hayden Dorf, se implică cu talent nativ și simț de observație dobândit prin documentare masivă, într-un conflict socio-politic care ține de mulți ani paginile ziarelor de pretutindeni. Felul în care prinde firele narațiunii, cum împletește sentimentul uman cu interesele politice și chiar cu cele militare globale, face din paginile cărții sale un documentar la zi pe care îl citim și, astfel, descoperim nișe inedite de comunicare între oameni din țări și sisteme politice diferite.

Întâlnirile la nivel înalt, oamenii de stat din lumea liberă, toți încearcă să afle locul și să descifreze situația în care se află prizonierul american, pe care nord coreenii îl folosesc în favoarea lor. Scrisorile, laitmotivul cărții, așa măsluite de propagandiștii veroși, repară imaginea deplorabilă a țării, o țară închisă ca o colivie, după cum remarcă autorul. O lume normală, organizată pe principii civilizate și o alta, despre care până și părinții prizonierului american nu reușesc să afle mare lucru. Obiceiuri, cutume, de care Vestul lumii nu mai are habar sunt păstrate ca într-un creuzet uitat în Orientul Îndepărtat și ne sunt relevate prin relația nepoată-bunic a uneia dintre eroinele romanului. Sunt sentimente ancestrale, umane, de familie, păstrate printr-un joc sinistru al sorții, Coreea de Nord autoizolându-se cumplet de restul lumii civilizate.

Dar, odată creat cadru firesc evoluției umane, cetățenii îndoctrinați, oamenii comunică printr-un cod care depășește interesele de grup și interesele impuse de marea puterii. Cum mai spuneam, autorul are meritul de a face radiografia acestei lumi cu eleganță, pragmatism și har epic dar fără să facă rabat de la prima sa dragoste Poezia. Mesajul umanitar se transmite prin metaforă, codat și umanizează galeria de inși milităroși, contingentele în uniforme, care au fost programați să răspundă doar comenzilor comandantului suprem. Soldatul supus regimului și credincios patriei sale, infirmiera de care s-a îndrăgostit american, este doar o vrăbie născută într-o colivie, nu știe gustul libertății de mișcare, a libertății de comunicare, a spiritului. Oare iubirea ei se va dovedi mai puternică decât mecanismul care a spălat creierul cârtorva generații de coreeni aflați în zodia dictaturii? Întrebarea revine și autorul are curajul de-a pune degetul pe rană, de a investiga dincolo de literatura uzuală a propagandei asidue.

Ella Madison, un alt personaj, care apare chiar în

prima pagină a cărții, jurnalista ce scoate în memoria lui Vijay Kumar, are un rol de catalizator și învață lecția negocierii cu cel pe care îl interviuează. Povestea în sine prinde contur, se remarcă imaginile care nu se suprapun prin timpi prezent-trecut fără rost. Totul se cristalizează, se conturează o situație la limită. Ideile inedite și concepția narațiunii dau consistență acestui puzzle care este cartea. Iar Hyo Ri, fata infirmieră cu mască din piele de căprioară, reprezintă Coreea de Nord însăși, o țară cu fața ciuruită de molimă și care se afișează în lume doar cu masca pusă pe figură. Deși aici, masca este o recuzită, ea constituie un mod, un stil de comunicare literară.

Hayden Dorf ne surprinde plăcut cu aplecarea sa spre poezie, dar și spre jocul de societate, folosind schema șaradei în dialogul dintre Vijay, indianul-povestitor, și Ella, jurnalista ambițioasă și sofisticată. Spre încântarea celor care îl cunosc personal pe autor, Alex Robinson, eroul central, deține multe dintre calitățile și defectele autorului însuși, ceea ce face ca personajul să devină ca și real, autorul parcă trecând el prin toate aventurile cu care ne fascinează de-a dreptul.

Revenind la carte, vinovăția presupusă devine armă letală. Serviciile de supraveghere lucrează. În cele din urmă.

→ Continuare din pag. 10

când se revoltă, de „domnitor” e nimic. Am avut un viu exemplu la începutul acestui an, în America. Cine a îndrăznit să se revolte, a fost trimis la închisoare. Dar repet, poporul nu poate fi mințit la infinit. El are inimă, așa cum țara o are, așa cum întregul glob pământesc o are, chiar dacă pe alocuri bătăile nu sunt aceleași. Poate suferă și pământul aritmie cardiacă (bătăi neregulate ale inimii)!? Dar ceea ce cred că ar fi util, și este valabil pentru ambele țări – marea Americă și mica dar frumoasa noastră Românie, în acest moment, ar fi înțelegerea interesului și iubirea de patrie, despre care spuneau grecii antici „*este cea mai prețuită, mai însemnată, mai sfântă și mai respectată decât mama, decât tata, decât toți strămoșii*”. Pentru români unirea este salvarea din această situație (Pe-al nostru steag e scris unire...). Sigur că Președintele țării nu este acceptat de toți, fiindcă are altă structură, el a vrut să introducă un alt comportament în această zonă a capitalei, și nu numai, în care spiritul balcanic este dominant. Neagu Djuvara, diplomat, filozof, istoric, jurnalist și romancier român arăta clar fațeta negativă a termenului balcanic care evocă „*dezordine, murdărie, lipsă de punctualitate și de respect al cuvântului, și alte câteva moravuri considerate incompatibile cu „osatura” fără de care modelul democratic occidental, care formează un tot, nu poate „sta în picioare*”. Președintele a vrut educație, un comportament mai civilizată, dar mulți nu au înțeles această necesitate. De aceea asistăm de multe ori la certuri, jigniri, cuvinte ofensatoare, chiar gesturi de

Planul acțiunii se mută din infirmeria spitalului din imediata zonă de conflict, de la frontieră, în incinta uneia dintre reședintele somptuoase ale liderului suprem. Ne apropiem de o zonă fierbinte și, noi, cititorii, ne dorim să aflăm cât mai multe detalii din această bulă încremenită, aparent, în timp și cutume. Autorul trasează jaloane literare care ne incită să citim mai departe, pătrundem astfel într-o lume ciudată și apreciem din nou tenacitatea naratorului, care parcă are imunitate diplomatică, disecă planuri, idei și ne plimbă prin locuri în care, ca cetățeni ai planetei libere, probabil nu vom ajunge vreodată. Sau... poate că vom ajunge, și... vom vedea, ca turiști, doar ceea ce ne va arăta ghidul, adică, marile realizări ale unui popor unit sub conducerea celui mai iubit dintre ei. Un popor fericit! O țară reunită! Acestea sunt sloganurile pe care poporul Regatului Pustnic le repetă ca într-o transă indusă de opium.

Istoria se face sub ochii noștri. Romanul de față, primul din trilogia pe care o așteptăm cu interes și dorința de-a descoperi partea nevăzută a contemporanității noastre și prin demers literar, romanul acesta este o călătorie prin chiar memoria atât de fragilă a umanității.

violentă. Dar, până la acceptare și iubire, căci asta înseamnă unire, este nevoie de ordine și morală. Și pentru dobândirea ordinei și moralei este nevoie de curaj, care poate fi „atrăgător și molipsitor”, spunea o ziaristă.

Ultima veste a momentului din America: Proiectul de lege privind infrastructura a trecut cu sprijinul a 13 republicani, care au gândit că fac bine poporului și țării. „*Generații de acum încolo, oamenii vor privi în urmă și vor ști că acesta este momentul în care America a câștigat competiția economică pentru secolul XXI*”, a declarat Președintele Americii, într-un comunicat.

Mai rămâne de văzut! Și de făcut! Reamintim că este o inițiativă care urmărește să rivalizeze cu „Noul drum al mătășii” prin care China își extinde influența globală. Concurența, în definitiv este ceva pozitiv. Dar cu cine concurezi? Cu un adversar al ideilor tale? Orgolii! Mai bine s-ar gândi fiecare dintre acești conducători la proverbul: „*Nu te întinde mai mult decât ți-e plapuma*”. Nu!, socialiștii, comuniștii nu țin cont de acest lucru și provoacă suferă populației din cauza muncii în exces și a lipsei de hrană, de medicamente și altele. Ei recurg la ipocrita încurajare.

Așa a fost și pe vremea socialismului (antecamera comunismului) în România. Se ordona și se cânta cântecul: „*Așadar, ochii bulbucați la mine, tîrnăcoapele sus și cu răget... scuzați, cu cântec, 'nainte..marș: „Noi suntem brigadierii/ Ce trec fluierând/ Nu ne oprește ploaia,/ Nici soarele, nici vânt... Hei rup, hei rup – bum!*”

Și vai, ce „bum” a fost!

Afurisenia evangelistului Sebastian

Mircea Constantinescu

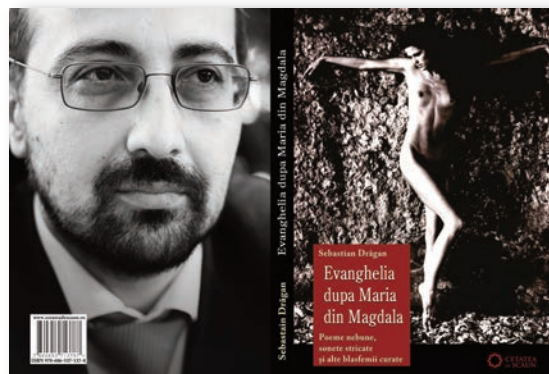
Când patinezi zurbagiu zburdalnic zurliu pe-un îngheț de toamnă lungă, tare-s mai plânge cerul gurii – ceru-n gură – după damful și palpitul divine de prune și struguri striviți în lacrimi de multe grade. Dar mai ales, rezonând cu neasemuitele toamne strălungi ale juneții, te dedai la amintiri zburătăcite și la cules de autografe. Dintr-un teanc de circa două duzini de urări vărsate în clondire livrești, toamna asta îmi bucură spiritul și cu șipul doldora de elegant, purtătorul etichetei impetuoase **"Evanghelia după Maria din Magdala"** și conținând licoare din podgoria lui Sebastian Drăgan.

Da, acest podgorean s-a vădit un afurisit încă de la prima sa expoziție de licori, acum cinci ani, aceea aromind sub eticheta **"De șapte ori șapte păcate"**, culeasă vigilent și elegant tot de editura Cetatea de Scaun. Azi, acum, afurisenia sa părăsește avalul spre a reveni în amonte - la izvoare, cum se spune. Metafora îngăduie acest suș deloc newtonian. Tot metafora fundamentează, făcându-le licite, și apocrifa și erezia. Maria din Magdala (curent știută ca Maria Magdalena), păcătoasa cea stoarsă de numeroasele plăceri plătite, pătrunde în locuința Fariseului Simon, aflând că acolo, o clipă istorică, zăbovește ca invitat Iisus. Magdala e o intrusă care, sprijinită de aprobarea Mântuitorului, îi curăță acestuia picioarele colbuite cu lacrimi și mir. Ea își răscumpără, prin adeziune, prin credință, multele păcate. Apocrifa transcende acest episod biblic, istorisind despre o Maria din Magdala care s-ar fi însoțit cu Fiul Domnului, ca țitoare plodnică. Creștinismul canonic respinge ipoteza în zona ereziei defăimătoare. Saramago și Brown, din câte cunosc, sunt cei mai notorii creatori livrești care au exploatat, cu forțe și intenții diferite, ipoteza eretică; în siajul acestora, evangelistul Sebastian se derobează temerar și de credința canonică, și de erezia deja banalizată; el plâsmuiește poetic ceea ce-mi îngădui să numesc perenitatea iremediabilă

a meseriei păcătoasei din Magdala. Dihotomia trup/ suflet, natură/ spirit, mult dragă celor care nu-l înțeleg/ nu-l aprobă pe Hegel, e ilustrată în prezenta carte prin tocmai ipostaza nefericitei Maria. Mântuită sufletește, ea se prostituează în continuare, asta făcând de când lumea și cât va dura lumea; așadar ea e o paradigmă a practicării uneia dintre puținele munci-care-produc-plăcere-altora, un fel de axis mundi condamnată de filistini, farisei, ipocriți și, vai, chiar de oamenii legii (laice sau religioase), care înșiși profită pe ascuns de ea. Maria, în varianta în discuție aci, își amănatează viitorul sperând în izbăvirea-de-păcate fără să renunțe la păcătuire; pentru a rezolva demonstrația, evangelistul Sebastian, nu fără o ironie tragică parcă sustrasă existențialiștilor, inventează o contrapondere pentru Maria, o anonimă din zilele și de pe plaiurile noastre, o sacrificială în genul unor eroine dostoevskiene, care se prostituau pentru a-și întreține familia ori iubiiții "de suflet". (Ar fi ieșit un roman strașnic de aci...; cocotele de maidan, recrutate din păturile sărace ale lumii, pot furniza, azi, încă, materie primă ce se așteaptă modelată; un asemenea "subiect" am testat însumi printr-o povestire prea lungă spre a fi publicată, "Acolo sus, din lumea ta, dezleagă-mă de amintiri").

Sebastian Drăgan inventă, prin urmare, două trupuri dar un singur suflet, servind modelului păcătoasei care, prin recunoașterea viciului și credința într-o existență morală, se poate izbăvi; desigur, personajul demonstrativ din scripturi e supus canonului (etic-juridic) conform căruia se urmărește îndreptarea păcătosului, nu uciderea acestuia...; câtă vreme Maria își aruncă în colb talanții ultimi câștigați prin profanarea trupului, dublul ei contemporan își duce acasă câștigul și, probabil, visează să le ajungă din urmă pe consurorile ei, mult mai norocoase, care-și permit blănuri, mașini, vile etc.

"Evanghelia...", cu cele aproape 20 de pagini ale sale, mi se pare secvența esențială a cărții și, totodată, cea mai realizată artistic. Poetul adaptează

aci aerul versetelor biblice și transformă mărturisirile alternate ale celor două eroine într-un papirus electronic de sine stătător. Recursul la expresiile tari, sprintare, păstoase e perfect justificat și amintește de promisiunea epatantă a debutului. E semnificativ faptul că doar Evanghelia e prezentată în carte și în trei versiuni străine: engleză, (hmm, the Gospel e omonim cu stilul muzical ce a permis vocii Mahaliei Jackson să străbată vremurile...), germană și spaniolă; de ce nu și franceză, întreb, ca francofil ce sunt. Cum nu se pot cita într-o notă de lectură atâtea paginiri lirice, voi arunca undița (nu tocmai la întâmplare), căci mă interesează să ilustrez cât de cât amanetarea viitorului în viziunea celor două eroine, alături de, firește, sugerarea netă a perenității prostituției. O prostituție ca *modus vivendi* multimilenar, însă alcătuit, ca pavajele din Ravenna sau Bizanț, din colorate plăcuțe de mozaic, fiecare consemnând durata unei vieți scurtate de "viciu". Maria (biblică): "Îmi simțeam inima grea cât tablele lui Moise. Se va învrednici să mă primească? Voi îndrăzni să-L privesc? Îmi va cuprinde inima cu dragostea Lui? Voi găsi iertarea pentru trecut, prezent și viitor? (...) Iertate îți sunt păcatele! Credința ta te-a mântuit, du-te în pace! Dar nu m-am dus. L-am urmat până la moarte și viață. Și am continuat să-L iubesc până dincolo de cruce (...) Și-au fugit toți. Am rămas la picioarele crucii să-mi bat piroanele singurătății și să mă sfârtec în 12, câte o bucată pentru fiecare apostol. Așa m-au răspândit în lume iubită pe furiș, uitată, hulită, repudiată, adorată de scârbă." (Maria de astăzi): "e frig cu toamnă măcinată și vânt peste ciorapii de mătase întinși de port-jartier, pe sub fusta strâmtă și scurtă înlăuntru îmi intră adânc vântul ăsta nebun și dacă ar fi fost vară, aș fi avut deja un orgasm, două, așa, doar anexita îmi punctează fremătând, până aproape de buric, cercul de foc mă putrezește încet (...) Un sfârc – stângul – mi se întărește subit, parcă presimte ceva: am văzut mașina aia care încetinește ușor, e-un mercedes de culoare nessquik cu lapte și gustul dulce-amar după sexul oral de mai înainte îl amortesc cu fumul de țigară și-o lamă de gumă mentolată, cu care fac baloane rotunde-rotunde. Oftez. Cu mercedesul ăsta-i altceva dacă oprește în dreptul meu va fi ultima dată, sigur ultima. Apoi voi face un duș, mă voi spăla cuminte pe dinți și-o să mătorc acasă, ca să-mi iubesc bărbatul și să-l mântuiesc cu sufletul meu de virgină" (Descopăr aci frânturi din tipicul poeziei internautilor, cei care păstoresc de la un timp turma de grifoni a romglezei). "Candelabrul din cristal stă fix deasupra Pântecului meu obosit de iubire, sticlește Aud doar apa cum curge la duș: s-a dus să se spele de mine, de el, de

amândoi în camera hotelului de cinci stele cu room-service, draperii din brocart prosoape cu monogramă, șampanie Dom Pe[é]rignon mi-aduc aminte de Galileea, de Ierihon și de Betania, de călătoria pe Muntele Măslinilor și de nevolnicia împlinirii mele (...) o gură de șampanie mai lăncezește pe fundul sticlei o beau e caldă, cum caldă îi era sămânța ce-am degustat-o înghițind cu poftă nebună nu mai am prezent de trecut nu mi-aduc aminte viitorul e azi, aici, acum deja e ieri (...) nici vorbă de curățire, n-am chef să-mi trag chiloții, nu mi pun sutienul 90 C rămân goală și tot goală pe dinăuntru, mă va găsi când se va întoarce de la duș (...) Ce vrea ăsta să facă din trupul meu? Din carne-mi stoarce plăceri nemăsurate (...) mă renaște imundă pentru unii, pentru alții fecundă, eu, pururea și veșnică fecioară Maria din Magdala".

Dincolo de Evanghelie se lăfăie, se strecoară, se zgribulesc, se zbenguie, tânjesc poezii în metru clasic (cele mai reușite, à mon avis) și, altele, în vers liber. Sunt întâmplări caramelizate violent sau mincinos. Afurisenia poetului eretic e bine zugrăvită în "Psalmul Sf. Mc. Sebastian", un soi de blestem (arghezian) care, prin monorimă, repetiții și oximoroane urcă în "bocet" poporan: "Arză-te-ar focul, iubită, ai gura spurcată! / Ai limba prea lungă și apucată / De geamăt prelin, pe la colțuri uscată / Umflată coptură și dulce sărată / La vârful ascuțită, tocită, mușcată, / Arză-te-ar focul iubită, ai gura spurcată!" Dacă "Balada" pare scrisă de-un Dinescu, "Balada unui scaun Biedermeyer" pare scrisă de-un Brumaru. Unele rime interioare sau rare, din alte poeme, te pot trimite cu gândul la Vulpescu, acela beneficiind de experiența mai veche, a lui Bogza, din "Jurnal de sex" (1929!). Urmează un gen de jurnal liric, apăsător autoreferențial (de altminteri, unele poezii chiar sunt atent date: zi, lună, an, oraș, chiar și oră), de asemenea nu lipsit de tentațiile ce-i cotropesc pe internaui, altoite pe ramurile tari ale unor metaforizări originale, unde-l recunosc pe Sebastian cel de pe timpii când nu era încă Sf. Mc. Sebastian. Importanța lor e una circumstanțială, înscrisă pe circumferința unui cerc intimist – individuația lasă aci un rest, cum s-ar exprima Noica. Cercul poate părea a deține o redusă forță magnetică, cel puțin pentru un lector plictisit demult de... versul liber, prea liber. Tensiunea metaforică e pe alocuri detot rarefiată, strict expozitivă, vădind recursul la un timp fugace, nu dăinuitor. Sunt convins, de aceea, că ereticul evanghelist e predestinat să jubileze prin versul clasic, muzical, mustos și percutant.

NERĂBDAREA ȚĂRĂNEASCĂ

Gruia COJOCARU

Continuare din numărul trecut

Pavel nu merse direct acasă, trecu pe la Centru să-și tragă sufletul la o bere. Ieși din buticul de tablă și se așeză la o masă, sub un tei care tocmai spărsese secolul. Rupse o frunză crescută obraznic la baza tulpinii. Teiul ăsta, gândi el, a fost sădit de străbunicul meu. Era tânăr când a dat satului trei vaci, la constituirea cooperativei meșteșugărești. Pe urmă, când au venit bolșevicii și ne-au luat pământul, tata s-a împotrivit feroce, își urmă gândul. Soldații l-au prins în pădure și l-au dus la postul de miliție. După șapte zile ne-au chemat să-l luăm acasă. Nu se mișca. Mama l-a spălat cu apă călduță, în dimineața aceea de mai. Gemea stins la fiecare atingere. Pe spate-i străluceau adânc dungi negre. Totuși, a trăit! N-am plâns, nu m-am revoltat, n-am căutat pomană la noua împărăție, așa cum au făcut-o alții, care azi schimbă cameleonice mantaua cu geaca ori fracul. Am vrut însă să supraviețuiesc cu orice preț prin mine însumi! cugetă Pavel. Când m-am întors în sat, după ani de muncă în mină, apoi, cu degetele butucănoase de bățături, în amfiteatrele facultății de agronomie și pe plantațiile institutelor de cercetare, am vrut s-aduc prosperitate în zonă. Am schimbat tehnica de lucru, i-am învățat pe tractoriști să are pământul, să regleze un disc, o semănătoare și, după o vreme, rezultatele au venit. Pământul a rodit altfel, condițiile de viață ale oamenilor s-au îmbunătățit. Până mai ieri toți îmi erau prieteni. De ce astăzi mi-au devenit ostili?! Doar am crescut alături de ei, am mânat aceeași sărăcie și, după facultate, revenind în matca destinului, permanent i-am ajutat?! N-am băgat pe nimeni la închisoare, îmi aruncam privirea în altă parte, când îi vedeam ducându-se acasă cu traista, sacul ori căruța cu porumb... Privi spre cer. Norii albi, aruncați neglijent de-o pensulă uzată, dormeau fără griji. În teiul sub care îngăduia, soarele își risipea indolent aurul. Sorbi o gură de votcă, dar avu senzația că e spirt medicinal. Aruncă la rădăcina teiului restul conținutului și se ridică.

Ajuns aproape de casă, constată că Vasile Chistruga îl aștepta. Iapa rupea trifoi roșu de pe șanț, în timp ce mînzul sugea de zor lapte.

- Așteaptă puțin, nea Vasile!

Se întoarse după cinci minute cu banii în mână. Nu departe de poartă, câțiva vecini adulmecau jinduitoare ceva iz de gălceavă.

- Alecu, Romică, Emil, veniți oleacă pâna-acea, vă rog! Cei trei se apropiară, fără grabă.

- Măi, oameni buni, vreau să cumpăr de la nea Vasile Chistruga o iapă cu mînz. Vă rog să fiți martori la plata pe care-am convenit-o!

Oamenii se strânsură ciorchine, cu interes sporit. Într-o formă diluată, Centrul primea viață nouă. Pașii lor adulmecau discret rostul timpului... Pavel îi întinse banii lui Vasile Chistruga, omul îi luă, după care, într-o lentoare de melc, își calibră deplasarea. Tranșarea situației nu-i părea deplină lui Pavel. Îl opri aproape brutal, prinzându-l de-un braț și-i zise poruncitor:

- Numără-i acum!

- Las' cî știu cî-s tăți!

- Banii se numără! Cine știe, poate-am greșit cumva...

Vasile se așeză pe buza șanțului, apoi puse pe pământul înierbat fiecare bancnotă numărată.

- Sânt tăți, declară el.

- Să fii sănătos, nea Vasile, zise Pavel. Apoi, deschizând poarta culese sticla și copilul său.

- Stai oleacă, să bem aldămașul, împreună cu vecinii, nea Vasile!

- O sî be'u acasă, nu-mi purta dum'eata de griji! spuse Vasile depărtându-se falnic.

Pavel adulmecă o clipă vraja prunelor, mestecă scurt jăraticul perfid, deșărtându-l fără să clipească în adâncuri, după care turnă câte-un pahar de țuică vecinilor. Luă apoi iapa de pana de lanț și intră în curte. Mînzul își urmă ca o umbră mama, în vreme ce soarele arunca o ploaie de săgeți, ce se descompuneau sângeri în verdele coastei dinspre apus.

Dimineața sosi mai devreme pentru Pavel. Nechezatul ascuțit al mînzului fusese cauza întîlnirii bărbatului cu noua zi, mai devreme decât de obicei. Căută într-o magazie coasa rămasă de la tatăl său, lovi scurt cu ciocanul pana de lemn din brățara ruginită și, în timp ce trecea cutea peste tăișul coasei, se întreba dacă nu cumva și-a pierdut îndemnarea.

În spatele casei avea o fâșie de pământ, bogată în trifoi alb. Locul era prea strâmt pentru a putea priponi iapa, cât despre mînz... Bine că n-au venit încă albinele, își zise Pavel, luând poziția de atac. După câteva minute se întorcea cu oboroaca grea. Iapa prindea smocuri zdravene și le mesteca lacom. Mînzul mirosea verdeața, o apuca cu buzele și-o arunca în joacă, apoi, întorcându-se brusc, izbea scurt cu botul în pulpa mamei. Pavel răsă senin. Era întâia oară după multă vreme. De după gardul de stejar se auziră pași. Pirat se smuci nebun în lanțul gros.

→ Continuare în pag. 23

COLAJ LIRIC

GABRIELA CĂLUȚIU SONNENBERG

Poezia Săptămânii ITHACA

Germain Droogenbroodt

O SCENĂ NOCTURNĂ

*O scenă nocturnă
e o operă grandioasă,
clădită în tăcere
la ceas de asfințit*

*iși face cuib
în ochii îstelate
sub clar de lună trecătoare
fierbând inimi mirate*

*în liniștea împărtășită
se învolutează vise
și atâtea tragedii.*

HUGUETTE BERTRAND, Canada
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

O SECUNDĂ

*Am mâinile reci.
Am ieșit în stradă,
am rezolvat problema aceea banală
și m-am întors acasă, ca să-mi ocup din
nou
locul la masa aceasta.*

*Am observat atunci
frigul din mâinile mele,*

semn

*ce mă preocupă, probabil fără rost,
pentru că nu contează prea mult să ai
mâini înghețate.*

*Acest noiembrie rece
mi s-a depus în mâini, nimic mai mult.*

Sunt eu:

*văd vaza aceasta, simplă, grecească
și-o seară obișnuită, care mă
înconjoară.*

*Dar nu mi se prea întâmplă să am
mâinile reci.*

*În fulgerul secunde, mintea-mi
întrezărește,*

*prin ceți prevestitoare, o foaie gri, pe
care*

*stă scris numele meu, tăiat apoi cu
însăși*

cerneala celui din urmă ger.

ANTONIO CABRERA, Spania, (1958–2019)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

ATÂTA TIMP

*Cât încă mai clipesc
prin zări înalte stele,
și luna își țese în raze
cuvinte, amintiri...
eu mă împotrivesc
să-i fiu noptii zăvor.*

*Cât timp soarele arde,
pe mine mă deșteaptă păsări
și încă mă primesc
tăcute îmbrățișări...
atâta vreme ști-voi
că, încă, mai trăiesc.*

INÉS BLANCO, Columbia
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

PROPRIUL MEU CÂNTEC

*Eu nu vreau să fiu așa
cum mă vreți voi
eu nu vreau să fiu voi
cum mă vreți voi
eu nu vreau să fiu la fel ca voi
cum mă vreți voi
eu nu vreau să fiu așa cum sunteți
voi
cum mă vreți voi
eu nu vreau să fiu precum vreți să
fiți voi
cum mă vreți voi*

*nu așa cum mă vreți voi
ci așa cum vreau eu să fiu vreau să
fiu*

*nu așa cum mă vreți voi
ci așa cum sunt eu vreau să fiu
nu așa cum mă vreți voi
ca mine vreau să fiu
nu așa cum mă vreți voi
eu vreau să fiu eu
nu așa cum mă vreți voi vreau eu
să fiu
eu vreau să fiu.*

ERNST JANDL, Austria (1925–2000)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

POEME

Ion Iancu VALE

un copac undeva, cândva...

Se înalța uriașul copac
cu sfidătoare semeție, urca spre înaltul cerului,
iar tulpina lui de fildeș străpungea aerul
încărcat de sunete și rezonanțe siderale.
Babel vegetal, coroana imensă și stacojie
sprijinea bolta albastră, nesfârșită a cerului.
Îngeri căzuți, transparenți și fragili culegeau fructe,
carnea acestor poame de aur împrăștiind împrejur,
un parfum tulbure, nedefinit, amețitor.
Flori cu petale multicolore și pistile de azurit
deveneau, instantaneu, fructe mari
rotunde și strălucitoare.
Ele nu se rupeau din pețiol, nu cădeau și nu putrezeau
se volatilizau doar, făcând loc altor asemenea roade.
Păsări mari, bizar colorate,
izbucneau brusc, în zbor zgomotos,
din cuiburi căptușite cu porfiroblaste,
în care cloceau ouă de ametist...
Copacul se înfigea adânc în măduva pământului,
prin rădăcini neînchipuit de groase,
care se răsuceau și se încolăceau
până la suprafața solului,
creând între ele adevărate catacombe,
ce duceau undeva, în miezul terestru.
În adâncile goluri dintre rădăcini,
reptile gigantice cu solzi de bronz,
cu limbi arzătoare și bifurcate
și cu ochi opaci de fontă, păzeau comori fabuloase,
fără seamăn, depozitate acolo de Marele Rehal.
Oamenii plecaseră de multă vreme
din împrejurimi, căci aerul nu le mai pria,
otrăvit de emanațiile puturoase ale catacombelor.
Somnul îi părăsise, izgonit de agitația foșgăitoare
a îngerilor, cârâitul continuu al păsărilor
și sâsâitul lugubru al reptilelor.
Pământul devenise până hăt departe, pustiu și arid,
ploaia fiind pur și simplu furată de uriașul copac,
iar seva pământului smulsă fără milă de către acesta.
Astfel în jurul lui se creaseră adevărate crevase,
avide, adânci și uscate,
izvoarele secaseră și viața devenise imposibilă,
totul murind în jurul maleficului arbore.

Oamenii așteptaseră destulă vreme o schimbare,
dar acest lucru nu s-a întâmplat,
neliniștea, nesiguranța și sărăcia îi făcuse să cedeze,
distrușându-le orice speranță.
De aceea, singura soluție a însemnat plecarea
cât mai departe de copacul ce stăpânea întinderea trușă,
dușmănos, distructiv.
Din păcate nu au realizat la timp că evadau,
doar pentru a muri,
fără luptă și glorie, în altă țărână...

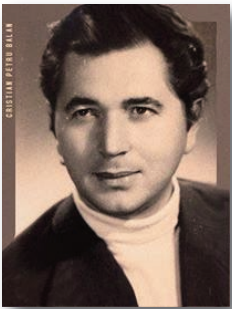
Ca un vinovat în copacul existenței

vă rog, chiar dacă
mai fac uneori acrobație
pe o sârmă de covrigi, iertați-mă
chiar dacă mă aflu adesea
o apă prea subțire
într-un vad fără maluri, iertați-mă
iertați-mă pentru că nu sunt
numai cel care se vede
eu sunt mai ales cel care
de atâtea ori am fost
iertați-mă, tatăl meu
și mama mea și frații mei
și nepotul meu Iarel
și neliniștea mea, iubită Soledad
și toți cei care
ați crezut în mine vreodată
eu m-am născut într-un copac
e atât de înalt copacul
iar sub mine nu mai sunt crengi
căci pe măsură ce urc ele se usucă
și se frâng în urma mea
fără să mai pot coborî
încă o dată, vă rog, iertați-mă,
e atât de adânc copacul acesta
încât nici cerul nu-l mai poate umple

ROMÂNIA - PRIMA ȚARĂ DIN LUME UNDE BIBLIA A FOST TRANSPUSĂ INTEGRAL ÎN VERSURI CU RIME! POETUL IOAN CIORCA, UN MECANIC DE LOCOMOTIVE DIN CLUJ-NAPOCA, ÎN PREZENT ABSOLVENT AL FACULTĂȚII DE FILOSOFIE, A TRANSPUS PRIMA BIBLIE DIN LUME ÎN FRUMOASE VERSURI ROMÂNEȘTI, O SURPRIZĂ INEDITĂ!

Cristian Petru BĂLAN

Mă consider unul din cei mai norocoși oameni deoarece, acum când vă scriu, am în fața mea prima Biblie din lume scris în versuri cu rimă. Majoritatea oamenilor a auzit că pe întreg globul există aproximativ 3000 de limbi, fiecare cu dialectele și graiurile ei. Deși Biblia este singură carte tradusă majoritar în număr limbi ale lumii, încă nu se poate spune că ea sa tradus în toate cele peste 3000 de limbi ci, integral și cu precizie, în cca 800 din ele, dar sunt informați că numai 15 ani fiecare om de pe pământ va putea citi această carte în limba lui. Traducătorii de la „Wycliffe Biblie”, cea mai mare organizație de traducere a Scripturilor, cred că până în 2025 se poate traduce Biblia și pentru cele 2200 de limbi în care nu este tradusă. Pentru a putea duce la bun sfârșit campania de traducere, se fac eforturi de strângere a resurselor de bani, estimate la 1 miliard de dolari. Și totuși, vestea bună este că Sfânta Scriptură este destul de cunoscută în peste 3000 de idiomuri, dar nu cu traduceri integrale. Așadar, nu există nici o limbă de pe glob în care să nu fi fost tradus măcar o mică parte din ea, îndeosebi din Noul Testament.

Biblia, (substantiv plural grecesc) care înseamnă „Cărțile” - 66 de cărți - are două părți: Vechiul Testament și Noul Testament, ambele cu mai mulți autori (Vechiul Testament - începe a scrie cu 1500 de ani înainte de Hristos și conține cărți canonice) : Geneza, Exod, Leviticul, Numeri, Deuteronomul, Iosua, Judecători, Rut, 1. Samuel, 2 Samuel, 1 Împărați, 2 Împărați, 1 Cronici, 2 Cronici, Ezra, Neemia, Estera, Iov, Psalmii, Pildele sau Proverbele, Eclesiastul, Cântarea Cântărilor, Isaia, Ieremia, Plângerile lui Ieremia, Ezechiel, Daniel, Osea, Ioel, Amos, Obadia, Iona, Mica, Naum, Habacuc, Tefania, Hagai, Zaharia, Maleahi, Noul Testament: Matei, Marcu, Luca, Ioan, Faptele Apostolilor, Romani, 1 Corinteni, 2 Corinteni, Galateni, Efeseni, Filipeni, Coloseni, 1 Tesaloniceni, 2 Tesaloniceni, 1 Timotei, 2

Timotei, Tit, Filimon, Evrei, Iacov, 1 Petru, 2 Petru, 1 Ioan, 2 Ioan, 3 Ioan, Iuda, Apocalipsa.)

Trebuie să subliniez că sunt în toate cele 3000 de limbi în care Biblia există redată integral sau doar fragmentar, de-a lungul a mai bine de trei milenii, nimeni niciodată nu sa gândit ca această capdoperă să fie redată într-un limbaj poetic care să aibă ritm, rimă, formă prozodice fixe și figuri de stil, iar această prezență a încercat iată că ne onorează să fie făcută chiar pe plaiurile mioritice, de către un poet din Cluj-Napoca, românul Ioan Ciorca.

Las la o parte a cărei - trecătoare, timide și foarte mici încercări - s-au făcut sporadic în diferite limbi ale lumii, chiar și în România, dar numai din cartea psalmilor și a proverbelor ori simple rezumări poetice din alte capitole, dar marea Biblie, această capodoperă în totalitatea ei, uriașa Biblie, nimeni, absolut nimeni, nu a încercat să fi versificat vreodată integral... Și iată de ce: A versifica Biblia (peste 1220 de pagini) este o muncă enormă, colosală și foarte responsabilă, necesită eforturi supraomenești. Unii cred că așa ceva nici nu ar mai fi necesar de vreme ce avem deja suficient de text original sau că nici nu se poate încerca un experiment inutil. Ei nu au dreptate. De aceea se înțelege că fără invocarea inspirației care vin de la Duhul Sfânt, o asemenea muncă de Sisif poate deveni riscantă, ducând la confuzii teologice și la modificările de conținut. A versifica chiar și o singură pagină din Sfintele Scripturi presupune categoric o chemare specială, binecuvântări divine, dar și un travaliu deosebit de extenuant (Biblia în versuri românești a ieșit de 2045 de pag.!), iar clujeanul nostru vedem că sa achitat onorabil de el, cu toată cinstea, cu toată dragostea și cu toată grija pentru nealterarea mesajului original, dorind ca greșelile să nu existe deloc sau să fie cât mai multe cu putință. Bravul poet român știa din capul locului la ce riscuri se expune, știa bine că este într-un totu răspunzător pentru distorsionarea chiar și a unui singur cuvânt socotit sacru, mai ales că Apocalipsa se încheie clar cu un avertisment foarte serios față de cei care încearcă să schimbe sensul

scripturilor: „Dacă le va mai adăuga cineva ceva, Dumnezeu îi va adăuga plăgile care sunt arătate în cartea aceasta; iar de va scoate cineva ceva din cuvintele cărților acestui profil, Dumnezeu îi va scoate partea lui din pomul vieților și din cetatea cea sfântă, care sunt sănătate în cartea aceasta.”. (Citat din Apocalipsa Sf. Ioan, în traducerea lui Bartolomeu Anania).

*

Desigur, fiind vorba de o lucrare de importanță istorică, demnă de Cartea Recordurilor, nu întrebăm curioși cu toții: oare cine este autorul?

Ioan Ciorca este un personaj minunat, unul din cei mai mulți români ce-i are țara noastră, un ardelean serios care, cum se spunea într-o emisiune televizată din Cluj, "a reușit să-și ducă la bun sfârșit proiectul, chiar dacă la început nu stăpâna arta condeiului. După orele de serviciu, Nea Nelu de la service-ul auto își spăla mâinile de ulei de motor și devenea scriitor. Când sa decis să nu redea Biblia în versuri, se află la începutul „carierii” de autor și asta pentru că prima sa lucrare ia luat ceva timp, mai precis vreo 16 ani din viață...

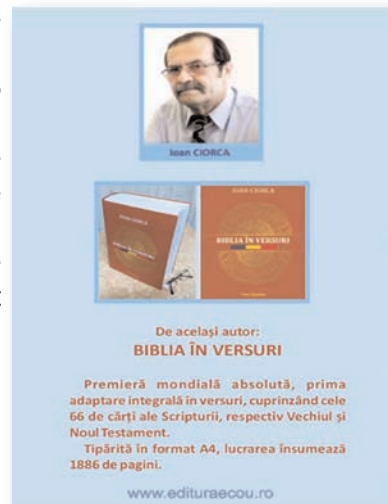
Autorul a transpus cele 66 de cărți ale Bibliei în versuri, însă bani de tipărire a avut doar pentru Noul Testament (tiraj infim), cel vechi plătindu-l din salariul său. Mecanic de profesie, lucra ziua în atelier iar în timpul liber trudea în slujba Domnului. Între timp, a făcut și facultatea de Filozofie a celei mai prestigioase universități din Cluj, pe care a terminat-o cu media zece. Nu ia fost deloc ușor!

Cartea lui, de 1368 de pag. și 3,5 kg, se bucură acum de apreciere nu doar din partea oamenilor simpli, a credincioșilor, ci și a clericilor, a unor ziarști și scriitori, dar asta nu este suficient, căci toată omenirea ar trebui

să știe de ea! „Autorul are această mare virtute pentru că se limpeze anumite sensuri ale Sfintei Scripturi și le face mai mult pe înțelesul oamenilor. Este un efort colosal, dar cu atât mai mult decât să-l înțelegi și să reușească să o transcrie în versuri”, crede Bogdan Ivanov, purtător de cuvânt la Mitropoliei Clujului. Am citat din prezentarea videoclipului televiziunii din Cluj. Ceea ce a omis să nu amintească televiziunea clujeană este ceea ce este relativ tânărul și minunatul meșter-poet Ciorca este absolvent Liceului industrial nr. 2 Cluj-Napoca, al Universității Babeș-Bolyai din acest municipiu, având specializare în istorie-filosofie, Facultatea de științe politice, cu masterat în Științe administrative și masterat în Etică profesională, toate terminate cu brio. Dânsul este iubit de colegii lui, nu numai pentru că a publicat mai multe cărți, articole și eseuri, dar și pentru cele trei brevete de invenție în domeniul auto, pentru obținerea unei medalii de argint la Salonul național de inventică din 2007 și a unei medalii de aur la Salonul internațional de inventică din 2008.

Un astfel de om excepțional nu ar putea produce decât tot o operă excepțională! Pentru a întări cu exemplul concret cele spuse aici, vom încerca - printr-o metodă comparativă - să cităm mai multe versete din capitolele Vechiului și Noului Testament, apoi să le urmărim cu mult inspirat autor le-a convertit în versuri:

Va urma

→ Continuare din pag. 19

- 'Trăiți dom' inginer, vă rog sî viniți puțin!
- Bună dimineața, nea Vasile, ce s-a-ntâmplat?
- Nu s-o 'ntâmplat nimic, știț'... v-am adus banii, aș vra iapa și mînzul 'napoi!
- Ieri parcă-ai vrut altceva! zise aspru Pavel.
- Am grișit și eu...
- Hai să n-o lungim, nea Vasile, socoteala s-o 'ncheiat aseară! Dacă nu m-ai fi mâncat de-un an încoace, era altceva... Da' acum... vezi-ți de drum!

Lui Vasile i se frânseră cuvintele în gât. Se depărtă buimac, fără să simtă pământul. Fimei', lua-te-ar naiba di scorpui, ț-am zîs cî nu-i bun ci fac, da' tu nu, ai vrut sî-

l scociurăș pi om!... rumeșă el negru.

Pavel însă se-ntoarse calm, mîngâie ușor pieptul catifelat al mînzului, iar pe fața-i de țăran înflori biruitor un zîmbet. Istoria îl devora într-o albie nouă.

P.S. Pentru a revela fidel atmosfera socială și psihologia țărănească, am folosit un limbaj neaoș în structura dialogului, fapt care îngreunează ușor înțelegerea textului, mai ales pentru cei care nu aparțin zonei Moldovei. Totuși, deși mi-ar fi comodă limba literară, s-ar pierde din savoare dacă, în dialoguri, aș renunța la structura stilistică care asigură funcționalitatea rostirii în arealul descris.

AM CITIT CARTEA UNUI POET ADEVĂRAT

Anton GAGIU

Constantin Stroe

Pe Constantin Stroe, pot spune că-l cunosc de la... facerea lumii. Cu alte cuvinte l-am cunoscut fără a-l vedea în carne și oase cu mult timp în urmă izvorând din sufletul cuvântului, apoi al versului în paginile publicațiilor militare unde apărea frecvent fiind de gardă aproape permanent la propășirea poeziei și nu numai. Aș putea să vorbesc despre fiecare dintre cărțile sale, dar mă opresc doar la ultima care a ajuns la mine cu autograful autorului „Inscripții pe suflet”. Fiecare dintre noi am iubit sau iubim ceva sau pe cineva. Poetul știe că iubirea nu are vârstă și de aceea își lasă sufletul și mintea cu porțile larg deschise ca aceasta să intre acolo ori de câte ori simte nevoie s-o facă. Dacă nu l-aș cunoaște aș crede că are douăzeci, treizeci de ani, dar nu, Constantin Stroe a strâns în buchetul vieții peste șaptezeci de primăveri și de toamne. Am spus „toamne” pentru că în acest volum acest anotimp este menționat în mod expres: „De fiecare dată/
Când vine toamna,/ Adun rodul cuvintelor,/ Precum tata recolta./ Câte din ele vor rămâne,/ După ce le voi cerne,/ Rostuind o carte,/ Icoană a sufletului meu?” Poezia lui Constantin Stroe curge lin și blând prin sufletul cuvântului și se prelinge peste marginea noastră de univers asemenea unui inel stelar care lasă în urma sa o dâră de foc. Versul poeziei lui este cald, deschis, te primește în sinea lui așa cum te primește prietenul în propria casă după o călătorie lungă. Prin poeziile lui trăim propriile noastre ipostaze dragi ale vieții, acestea revin în ochii noștri ca amintiri perene și apoi zboară spre zări necunoscute. Constantin Stroe nu caută soluții abstracte în poezia sa, el defilează așa cum a făcut-o probabil de multe ori în cariera sa militară, iar salutul său ostășesc ni-l adresează din fiecare vers pe care-l întâlnim în această carte. Deși nu pare un vers cazon, are în el esența rigorii, a disciplinei, a artei de a ști totul la locul lui: „Cad stelele în orizont/
Arzându-mi sufletul de mire,/ Se duce o luptă ca pe front,/ Între tăcere și iubire.../” (Între tăcere și iubire). În acest volum de versuri găsești din belșug rodul câmpului poetic adunat de-a lungul vieții sale, dar mai ales strâns din holdele literare pe care le-a

cutreierat zeci de ani. Cu alte cuvinte la Constantin Stroe se vede experiența poetică, „sudoarea” literară, munca asiduă pe text pentru ca acesta să ajungă la noi cititorii șlefuit, încărcat de emoție, primitor, simțit în străfundul sufletului și minții, dar mai ales să ne transmită ușor mesajul pe care autorul scrierii i l-a dat. Poetul găsește drumul potrivit spre esența versului prin cuvinte pline de adevăr, chemare sufletească, o anume blândețe ce se așează în strofă cuminte de parcă s-ar termina un joc al minții și peste tot poezia degajă o vrajă ce te îmbie la meditație. Dar acest volum nu are numai mesaje pentru dragostea autentică dintre bărbat-femeie, ci aduce în prim-plan și mesajul patriotic profund, pentru că poetul este frământat de zbaterile țării în care s-a născut, în care trăiește și iubește. Astfel că în poezia „N-am să uit” trage un semnal de alarmă pentru nevoia de unitate teritorială: „Doamne, nu știu cum rezist/ Văzând Prutul ce desparte,/ Neamul meu atât de trist/ Cu speranța tot departe.../ Parcă acest ultim vers ne lovește peste suflet și chiar dacă nu vrem, inima izbucnește în lacrimi. Dar, poate nu va fi atât de departe această speranță Constantin Stroe, dacă toți cei care sunt cu mintea și sufletul conectați la durerea acestor țări o vor face să dispară prin farmecul UNIRII. Din păcate cei îndrituiți să curme această durere din sferele puterii au alte priorități, agenda lor e plină de fapte fără însemnătate pentru viitorul acestui popor. Trezirea la realitate poate veni și prin efortul cuvântului celor care țin spiritul literar românesc viu, nevicat de globalismul bolnav al celor care vor netezirea valorilor. Constantin Stroe și-a construit volumul din dragoste cu dragoste și nu numai pentru femeia iubită, ci și pentru țara pe care a slujit-o, pentru frumusețile ei, pentru „speranță” așa cum spune, pentru că nu ne împiedică nimeni să visăm și pentru noi și pentru țara care ne este casă și vatră. De aici se vede preocuparea poetului pentru momentele mari ale existenței. Deși la un moment dat simte cum bătrânețea îi înmoaie dorințele, se adună prin vers, se reculege și pornește iar la luptă simțind că nu și-a epuizat resursele existențiale și poetice pentru a fi de folos mai departe nu numai literaturii în general, ci și țării sale. Și iată și câteva din poeziile sale prezente în volumul „Inscripții pe suflet” apărut la editura UZP-2021:

POEZII

de Constantin STROE

IUBIND

Învățat să-ți rostesc numele
În fiecare dimineață,
Învățat să-ți mângâi trupul
În fiecare seară,
Învățat să-ți privesc ochii
În fiecare amiază
Nu voi putea
Muri vreodată,
Neiubind...
Cândva,
Muzele își vor trimite corabia
Pentru a ne duce
În îmbrățișarea lui Dumnezeu!

INSCRIȚII PE SUFLET

Iubita mea,
Deși nu te recunosc,
Te simt în fiecare seară
Umplându-mă de poeme,
Ca și cum ai fi
Îndrăgostită de mine!

ESENȚĂ

Ți-aduci aminte atunci,
Boaba de rouă
Căzută pe buzele mele?!
Era esență...

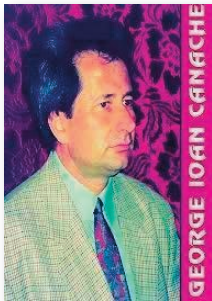
De sărut!

POEZIA VIEȚII

MELE

Am trecut prin moara vieții
Măcinând iarnă și vară.
Luat de valul tinereții
Timpul nu se mai măsoară...
Ne-am trezit tot împreună,
Căutând lapte și miere
După ce ne-am pus cunună...
Dragoste și mângâiere!
Și cum primăvara vine,
Pulsul său strunit de stele
Focul inimii din mine,
Poezia vieții mele!

O lacrimă ce curge-n poezie

George Ioan CANACHE

Am citit nenumărate volume de poezie, dar unele dintre ele au fost doar „smântânite”, parafrazând pe scriitorul George Toma Veseliu care de altfel și prefațează volumul poetei Elena Oprea. Este oare vina cititorului sau al autorului? Nerăbdarea lectorului nu este cumva îndreptățită! Pentru că, pentru a vedea dacă marea este sărată - nu este nevoie să o bem pe toată. Cartea este un univers în care pășim și care ne impresionează sau nu, așa cum spunea Clara Ferreira Alves în *Expresso* din 22.IV.1989 „...scriitorul este destinat să vadă mai mult decât ceilalți.” Autoarea volumului „O lacrimă ce curge” are puterea de a crea noi și plăcute tonuri melodice, indiferent dacă exprimarea este prozodică sau în vers alb, evitând cu succes oboseala cititorului. Poeziile sunt calde, pline de dragoste de viață, iar metafora, oximoronul jubilează în meșteșugul poetic al autoarei. Mentorul spiritual N.I. Simache îl regăsim și în discursul poetic din volumul de față,

mai ales este necesar a sublinia că neobosita poetă este autoarea unei monografii în două volume ce omagiază marele istoric. Omagiul liric din acest volum este la fel de reușit: „Ca o cascadă ce curge năvalnic/ Prin stânci, prin munți, pe pajiște, pe ogoare/ Oriunde ești,/ Ești steaua mea călăuzitoare.” (Steaua mea, pg.100) sau „Aud pașii urmelor tale/ Peste tot în orașul Ploiești,...” (Ploiești și N.I. Simache, pg 101). În aceeași notă a amintirilor legate de distinsul om de cultură sunt versurile: „Cine vrea să îmbrace/ O amintire furată/ Din haina cea veche/ De mine purtată?” (Amintirile, pg.98) Emoționante sunt poeziile dedicate copiilor, nepoților, și soțului care de tânăr a plecat spre o altă dimensiune: Fiecare creangă/ E sădită în tine./ Poți culege din toate/ Orice fruct, orice gust./ Pentru tine părinte/ Orice ram e al tău/ Și te bucuri când toate/ Înfloresc în pridvor.” (Copacul iubirii. Pg.109). Sub nimbul luminos al speranței ni se deschide un univers, o lume, pe care cititorul doar o intuia: „Aș vrea să fiu o floare/ Crescută în zăpezi,/ În vârful de munte,/ În murmur de livezi.” (Aș vrea, pg 161). Poezia de dragoste din acest volum devine un cântec înălțător și odihnitor: „Iubirea e ascunsă/ În mii de rămurele,/ În vise destrămate,/ În clipe somnoroase./ Un clopot ce răsună/ În noaptea-nfrigorată,/ În casa adormită,/ În culmi de peste sate.” (Ascunsa iubire, pg 167). O lacrimă a curs lăsând în urmă un volum încărcat de dragoste curată.

NOSTALGII DE TOAMNĂ

Mircea Dorin ISTRATE

MĂ ÎNTRISTEZ DE-ACUMA

Se îndulcesc de-acuma în toamna
lenevită,
Gutuia amăruie și pruna brumărită,
Se arămește via și-n adieri de vânt
Mi se despoaie pomii de-acuma, rând pe
rând.

În legănări molcome, în rariștea din
luncă,
Dansează-n large volte frunzișul răzlețit,
În cârduri se adună cocorii ce-s de ducă
Spre alte zări cu soare, la trai mai fericit.

Se răcorește vremea de-acum, și
truditorii
Bucatele-și adună să treacă iarna lungă,
Să poată ca să umple de-acuma coșul
morii,
Ca până-n primăvară mai toate să le-
ajungă.

E-o vreme zgribuluită, cu-n pic de cald
'namiază,
Ca mâine-n crucea nopții s-o face cuib
de brumă,
Cea lenevoasă vară încet, încet cedează
În fața toamnei care, pe tot va fi stăpână.

Veni-vor ploii și vânturi și vreme
mohorată,
Se va-ntrista cel suflet la toate răbdător,
E partea-n an mai hădă, mai rece, mai
urâtă,
Ce-aș vinde-o pe nimica la cei care mi-o
vor.

Mă întristez de-acuma de cât departe-i
vara,
La cum va fi la iarnă cu frigul cel turbat,
La lunga așteptare ce-mi face viața-
amară,
La cum aș vrea să intru de-acum, la
hibernat.

ÎN CALEAȘCA VISELOR TREC IARĂ

În caleașca viselor trec iară,
Preumblând prin lumea mea, hai-hui,
Pe cărări de iarnă și de vară,
Tot cătând cea fost, și-acuma nu-i.

Caut cărăruia către mica luncă,
Către crângul cela presărat cu floare
Și pe-aceea care ușurel îmi urcă
Înspre dealul viei, care râde-n soare.

Pe acol' umblat-am veri din zi în noapte
Eu, pruncuț de-o șchioapă și cu alți ca
mine,
După colilie și frăguțe coapte,
După nuci și struguri, s-avem straițe
pline.

*

Azi, mi-s înierbate lungile cărări,
Dulcile frăguțe cresc de-acum în voie,
Că la nimeni ele nu mai da-vor dări,
Doar la timpul care, trece anevoie.

Oare ce ne-am face fără visul care
Să ne-ntoarcă-n vremea Raiului lumesc,
Când pe drumul vieții, fost-am fiecare,
Îngereii clipei bunului ceresc.

În caleașca viselor trec iară
Cărărind prin vremea dulcelui trecut,
Unde, ca și-acuma, într-un miez de vară
Eu, cu alți de-o seamă, bine-am
încăput.

UMBRĂ ÎN CERESC

Când mă-ntorc cu gândul într-o vreme
veche

Spre izvorul vieții dintr-un cuib de vis,
Dau de cele timpuri fără de pereche
Ce din sfinte raiuri peste mine-au nins.

Colo erau toate: marginea de lume,
Bercul de poveste, stâna-n Continit,
Mura de pe Vale, mere dulci pe Culme,
Viile pe Coastă, fragi de-ademenit,

Smeură-ndulcită prin pădurea toată
Plină de jivine ce ne-au dat fior,
Falnici nuci pe dealuri, unde-n via
coaptă
Luna-și are cuibul viselor ce dor:

Șipotul cu apa-i rece și curată
Stâmpărând arsura zilelor de vară,
Iar în nopți cu stele gură sărutată
Dată de-o codană toată foc și pară.

Ierni cu dulci colinde suflet să-nfloare,
Primăveri în floare, vise de-nnălțare,
Veri pe malul apei mângâiați de-o boare,
Toamne-ndestulate aducând răcoare.

*

Unde sunteți toate care-ați fost odată
Clipe dulci furate dintr-un rai ceresc,
Cum aș da acuma lumea asta toată
Pentru-o zi de-atuncea, să mă-ntineresc.

Să fiu iar ce fost-am slobod pe sub soare
Eu pe mine însumi veșnic împărat,
Hoț de sfinte raiuri, viață-amăgitoare
Prinsă în dulceața unui sărutat.

Doar cu-atât m-oi duce când o fi să fie
Să îmi las aicea toate din lumesc,
Dulcea amintire îmi va fi vecie
Umbrei care fi-voi, colo în ceresc.

ADRIAN BOTEZ DESPRE DOMNIA LEBEDEI

Ionel NECULA

Mărturisesc c-a trebuit să citesc și să recitesc, de mai multe ori, această carte, pentru a-mi formula o idee despre intențiile autorului și despre ceea ce justifică scrierea ei. Ar fi fost necesară o prefață, dar, în lipsa ei, am citit și recitit versurile (?) care o deschid și chiar dacă n-am înțeles **ce va urma** - am reținut versul: **"DOMNIA LEBEDEI STRĂPUNSE: e CRIST – STĂPÂN ASUPRA VĂII !"**

Totul, în această carte, este altfel de cum știm că trebuie să arate o dispunere livrescă - și bietul cititor este derutat, năucit – diviziunile ei nu rotunjesc un sens, un înțeles, o lămurire, versurile nu sunt versuri și nici poeziile-poezii, ba chiar autorul introduce o noțiune nouă în prăfuita noastră teorie literară – noțiunea de **prozopoeme**, ceea ce ar vrea să însemne că sunt niște combinații duale, nici una nici alta, sau, mai pe sensul autorului, sunt și una și alta.

Este o carte polifonică, scrisă în mai multe registre, în care cititorul găsește de toate ; găsește un ciclu de poeme consacrat **DOMNIEI LEBEDEI**, versuri pline de evlavie și cucernicie, un amestec de **Kierkegaard** și **Grigore de Nazianz**, anunțând apropiata **DOMNIE A LEBEDEI**, cu întronarea învățăturilor lui Iisus.

**„Va veni din Moși Străbuni – Lebăda Măiastră
Albul ei neprihănit fâlfâie-n FEREAȘTRĂ
Zeii Cerului-Pământ ne-au trimis-o-n știre
C-a venit - și-n Neamul nostru - SFÂNTA MÂNTUIRE !"**

Mai găsește o suită de doine și sonete, zămislite în **TEMNIȚA TERESTRĂ**, un amestec de **mistică** și **metafizică** – o combinație cu multe efecte tonice și revelatorii. Ne reprimăm, cu bună știință, tentația de a cita cu mai multă generozitate, cum ar merita versurile acestei diviziuni, și ne mărginim la transcrierea unui fragment de doină – fredonată în ritmica eposului nostru endemic.

**„Se teme moartea de mine
Ca de-o Boală – ca de-un Câne
Ce-o mușcat-o de-un Picior
La-Nceputul Zilelor"
(Se teme moartea de mine)**

Mai găsește un ansamblu de gânduri răzlețe, decontate din **MOTIVUL TRUVERULUI** și turnate într-o

versificație **sui generis**. Iată cum sună destinul Artistului, în metrica lui Adrian Botez.

**„Lasă Cântările să plece-n Nou Tărâm – uite-ți și tu
– Numele Mystic**

**Fii Generos și scaldă-te-n Iubire - Truver Bătrân și
Cristic:**

Să fie Cântece fără Cântăreț: POVEȘTEA

Va fi mult mai cu Tâlc – decât e VESTEȘTEA

**Acum – când stai cu Crist - Proroc Arzând – la Cina
de-Ametist:**

Pricepi de ce te-am alungat din Om :

DOAR AȘA EȘTI ARTIST !"

(A fi artist)

În sfârșit, mai găsește **prozopoemele**, din partea a patra a cărții.

Ele, **prozopoemele**, alcătuiesc diviziunea a IV-a a cărții, consacrată unor – aș zice - microeseuri despre **Stafia liberală**, despre **Sport... până la Dumnezeu**, despre **„Conștiinciozitate”** („...Fraților, credeți-mă : **atât de Metodic, aș zice : CHIAR PERFECT! - ...ați Mărunțit, și Prăbușit, și Tocat, și Prăpădit... atât de SAVANT și atât de CONȘTIINCIOS-ACRIBIOS, ați Nimicit și Pustiit [...Fizic, Mental, Psihic...din toate Părțile, până ați ajuns cu <<JUGĂNITUL COSMIC>>, chiar și-n CENTRU !] Lumea Asta – încât nu i-a mai rămas, nici măcar unui Cioflingar ca mine, mereu pus pe Rele : NIMIC DE DISTRUS !!!**”), despre **Infinitele lumi**, despre **Îngerul de Pază** și despre multe altele. Iată un fragment din prozopoemul **Infinitele lumi** :

„A oprit. Nu știi ce-i. Om, Căruță, Avion.

**Eu opresc - și tu oprești. Ca la Poruncă. Toți oprim –
la Glas de Luncă.**

- Cine strigă? Treaba lui. Eu opresc. Noi, toți, oprim.

- Ce-i Aici?

- Un Țintirim.

- Dar... din Țintirim VENIM

- Nu-i nimic. Tot nu vestim. Voi veniți, noi am venit...

Poate un' s-a procopsit...

- Cine ești?

- Un Duh zălud.

- Te mâncăm, și încă ...CRUD !

**- Și ce dacă? Iar pornim. IAR OPRIM – DECI, TOT
PORNIM... ”**

Nu-i deloc o lectură ușoară cartea lui Adrian Botez. Mă tem că nu va fi înțeleasă în toată complexitatea ei, epistemică și prozodică. Dar aspectul acesta nu-l mai privește pe autor, care solicită, și din partea cititorului, un minim efort receptiv. Că nu vor fi prea mulți cei dispuși la această trudnicie receptivă, nu trebuie să ne surprindă. La cât se citește la noi... Dar, vorba lui Shakespeare : **„maurul și-a făcut datoria” !**

Adrian Botez, **„DOMNIA LEBEDEI (poezii, poeme și prozopoeme)”**, Ed. Rafet, Rm. Sărat, 2021

NEVOIA OMULUI DE FERICIRE

George PETROVAI

Fericirea nu este un simplu concept ori un ideal imposibil de atins. Ea este o năzuință neîntrerupt umană, ce poate și trebuie să fie convertită în realitate, dar o năzuință articulată pe firea, educația și aspirațiile fiecărui individ în parte. Fiind, deci, în egală măsură produsul și generatorul echilibrului lăuntric al omului, un echilibru de primă importanță pentru orientali (chinezi, japonezi, indieni), este cât se poate de evident că fericirea va fi savurată doar acolo unde acționează în interdependență următorii doi factori:

a) Mișcarea fericirii are loc în interiorul sistemului tridimensional credință-iubire-bine, fapt care garantează că, dacă credința și iubirea sunt sincere și atotcuprinzătoare, atunci omul – numai întrucât urmărește prioritar binele moral, iar nu binele fizic (hedonic) – are toate șansele ca din bun să devină mai bun, caz în care ea (fericirea) dobândește consistență și durabilitate;

b) Direcția de acțiune pentru cunoașterea adevăratei fericiri este dinspre interior spre exterior, dinspre individ spre semenii, desigur, cu inerentele întoarceri și autoreglări ale focarului de iradiere

Cum simplitatea și cumpătarea sunt condiții indispensabile întru atingerea stării de fericire urcată până la beatitudine (Cu înțelepciune se spune: Nu este bogat cel care dorește tot mai mult, ci cel care se mulțumește cu tot mai puțin!), pe bună dreptate Mântuitorul ne îndeamnă să nu adunăm bogății pe care le mănâncă moliile și le fură hoșii, ci să adunăm bogății nepieritoare. Or, e limpede pentru oricine, că astfel de bogății nepieritoare nu pot să vină decât din lăuntricitatea omului, rodite fiind de acea scânteie divină cu care au fost înzestrate de la facere toate ființele scormonitoare și cârtitoare, ce cu mândrie-și spun ființe conștiente și raționale. Pentru unii dintre oameni fericirea este iluzorie – o adevărată Fata Morgana. Să fie pentru cei bogați din pricina îmbuibării, care inevitabil atrage după sine plictiseala, nemulțumirea și, în final, dezgustul față de toți și toate, ori – în cazul celor mulți și săraci – să fie din pricina nenumăratelor eșecuri și decepții de care au parte în viață?!

Poate că de aici derivă graba periculoasă de care

dau dovadă cei mulți și neîncrezători de a-i inhala fericirii parfumul amețitor, atunci când ea consimte să-și întredeschidă și pentru ei corola minunilor de-o clipă. (Pesemne că din acest motiv amatorii de plăceri ba pun semnul de egalitate între fericire și mulțumire trupească, recte satisfacție, ba se tupilează după justificări de genul: „Avem o singură viață, și aceea scurtă”, prin urmare „Să stoarcem de vлага plăcerii fiecare clipă care trece”!)

Dar dacă fericirea este scurtă și tocmai de aceea amarnic regretată, în cele mai multe cazuri suferința se constituie într-o coordonată umană banală, fapt care dovedește în ce grad alarmant de inuman ne-am obișnuit cu ideea că nefericirea este capitalul exclusiv al dezmoșteniților și dezrădăcinaților, în general al celor slabi și fără noroc. Căci cum altfel se explică că trecem zilnic pe lângă ea, aproape fără s-o băgăm în seamă, cu toate că ne face o deosebită plăcere să apărem în ochii semenilor ca buni și simțitori?!...Firește, nu la fel stau lucrurile în cazul ipocriților în general, al ipocriților cu ștaif politic în special, care – în silința lor cabotină de a părea ceea ce nu sunt – izbutesc totuși să-și ascundă deseori găunoșenia minților și inimilor sub poleiala aparențelor.

După aceste exerciții pe marginea fericirii și a nefericirii, ni se impun atenției următoarele două întrebări:

1) Care este raportul dintre fericirea individuală și cea colectivă?;

2) Ce are omenirea de făcut pentru a fi cu adevărat fericită?

1) Am fi tentați să răspundem că raportul dintre fericirea individuală și cea colectivă este similar cu cel dintre parte și întreg. Și cum „întregul precede partea” (Aristotel), concluzia care se impune cu necesitate nu poate să fie decât următoarea: Fericirea colectivă, mai exact cea universală (generală), o devansează în timp și o prefigurează în alcătuire pe cea individuală! Toate ca toate, dar – fie că urmărim firul creației, fie pe cel al evoluției – posibila înfripire a fericirii după logica de mai sus este copios contrazisă de logica apariției Universului, iar mai apoi a vieții ca parte componentă a lumii înconjurătoare. Căci dacă suntem adepții creaționismului, atunci trebuie să admitem că văzutele și nevăzutele sunt opera unui Creator suprem și că în Universul de-nceput, la fel ca-n anturajul divin al acelor „momente” situate dincolo de timp, domnea ordinea și armonia. Dar ordinea și armonia, prin însăși esența lor exclud apariția și ființarea asperităților de tipul dizarmoniei, perturbațiilor și șocurilor, după cum – cu întreaga lor ființă înveșmântată în haina de gală a echilibrului perfect – ele se opun din răspuțeri germinării și proliferării răului sub diversele lui înfățișări: cruzime, trufie, minciună, ipocrie, ambiție, invidie, lăudăroșenie etc.

Prin urmare, este cât se poate de rezonabil să

gândim că în acele vremuri ireale pentru puterea temporală a minții omenești, fericirea era atotprezentă și atotbiruitoare. De fapt e impropriu să spunem atotbiruitoare, pentru că ea nu reprezenta rezultatul unei biruințe în lupta aprigă cu forțele răului, așa cum se va întâmpla după apariția celor două perturbații – azvârlirea din ceruri a trufașului Lucifer, respectiv scoaterea din Eden a perechii umane neascultătoare, perturbații care nu numai că au provocat un serios dezechilibru în pacea și armonia primordială (nerăfăcut până în clipa de față), dar au generat totodată perechile antipodale: bine-rău, univers moral divin-univers moral uman. Căci logica presupunerilor admise în acest loc ne obligă să vedem chipul Universului primordial, implicit al lumii celeste, scăldat în lumina armoniei, păcii și fericirii. E drept, o fericire statică, perfect adaptată la acea lume senină și netulburată, altfel spus o fericire nițel cam ternă și atât de îndepărtată de fericirea zbuciumată a omului truditor și căutător...

Presupunând că asta ar fi succesiunea fericirii: de la fericirea universală preadamică la cea individuală (mai înainte ca perechea umană să fie izgonită din Eden), iar de la Adam și Eva din nou la cea colectivă (comunitățile umane de la ginți și triburi până la națiunile moderne), tot nu s-a pus punctul pe i în problema raportului fericire colectivă-fericire individuală.

2) Cât privește întrebarea: Ce are omenirea de făcut pentru a fi cu adevărat fericită?, ei bine, ea este veche de când lumea. Din totdeauna, mai exact de când omul a început să gândească și a realizat importanța politicii, iar prin politică pe cea a organizării din ce în ce mai precisă, dar și mai extinsă (la început gințile și triburile – comunități bazate pe înrudiri, apoi popoarele și națiunile – vaste comunități bazate pe unitatea de limbă, tradiții și teritoriu, respectiv pe istorie comună, astăzi megacomunități sau uniuni politico-economico-militare de națiuni), din totdeauna, așadar, omul a luptat din răsuputeri fie pentru a-și apăra libertatea amenințată de agresori, fie pentru a și-o recâștiga atunci când neșansa și ceasul rău i-o răpeau. Pentru că fericirea deplină nu poate fi savurată decât în libertate! Numai bunul Dumnezeu știe câți oameni au murit de-a lungul istoriei luptând pentru libertatea lor și a celor dragi: răscoala lui Spartacus, răscoalele șerbilor împotriva nobililor, luptele purtate de români cu turcii, tătarii, ungurii și rușii pentru apărarea gliei străbune, zecile de milioane de jertfe omenești din primul și al doilea război mondial etc.

E drept, au fost și încă mai sunt din aceia care cred că sabia nu taie capul plecat și care se străduiesc să-și construiască un dram de fericire după chipul și asemănarea cu noua lor anatomie – o fericire în genunchi! Dar Însuși Mântuitorul, în condițiile vitrege de la acea vreme când evreeii erau sub stăpânirea romanilor, sublinia nevoia de libertate – o libertate articulată pe credință și demnitate -, de altminteri

singura cale care-l duce pe om înspre fericire: „Adevărul vă va face liberi”!

Firește, în numele credinței s-au comis și continuă să se comită excese, de-ar fi să amintim din trecut doar de cruciade, encomienda (războiul nimicitor purtat de spanioli împotriva amerindienilor) și de războaiele fratricide dintre catolici și protestanți (hughenoți), respectiv de jihad (războiul musulmanilor împotriva necredincioșilor în Alah și profetul lui Mohamed), care în zilele noastre se continuă sub oribilul chip al actelor teroriste...

Se știe prea bine că războaiele nu contribuie decât la escaladarea violenței și agresiunii, nicidecum la instaurarea păcii și înțelegerii între oameni, popoare și credințe. Iată motivul pentru care Mântuitorul afirma în învățăturile Sale că „cine va scoate sabia, de sabia va pieri”

Prin urmare, la rău să nu răspunzi cu un alt rău, deoarece asemenea unui bulgăre de zăpadă care în rostogolirea lui la vale provoacă o adevărată avalanșă, tot așa răul – alimentat cu trufie și intoleranță – are puterea necurată de a-i transforma pe oameni în brute respingătoare. Istoria ne oferă nenumărate exemple de monștri cu înfățișări umane, care se delectau cu suferințele semenilor torturați: inchizitorii, naziștii, bolșevicii (leniniști, staliniști, maoiști, dejiști etc.), torționarii din închisorile politice românești etc.

Acum până nu-i prea târziu, toți locuitorii acestei planete (fiecare cu câtimea sa) pot contribui la salvarea vieții și la angajarea omenirii pe drumul ce urcă înspre fericirea deplină, prin studiul la zi al Decalogului și prin aplicarea cu strictețe a poruncilor cuprinse în el.

Bisericile, și când spun biserici mă gândesc în primul rând la cele universaliste (creștinism, budism, islamism), pot contribui la rândul lor la scoaterea omenirii din actuala fundătură, prin lepădarea înalților prelați de orgolii și prin demararea de dialoguri interconfesionale responsabile și eficiente, nu doar de ochii lumii, care să îndrepte bisericile înfrățite înspre ecumenism (îndeosebi în aceste vremuri controlate de globaliști prin dictaturi/războaie informaționale și bacteriologice, precum actuala pandemie), iar toate marile credințe să se apropie până la identificarea și activarea tuturor zonelor comune, cu mare impact asupra omenirii. Pentru că, o știe oricine, scopul oricărei religii este acela de a-i face pe credincioși mai buni și mai drepți, în consecință mai fericiți.

La rândul lor liderii politici și ștabii militari pot contribui la această veritabilă renaștere a omenirii prin renunțarea la ambiții și orgolii, cu sau fără iz patriotic (mai degrabă globalizant), respectiv prin trecerea de îndată la dezarmare. Este o utopie? Păi, zic eu, mai degrabă o utopie decât o catastrofală distopie, așa cum se configurează în clipa de față...

Despre primăvară, dintr-o vară fără viitor

Liviu MARTIN

În ciuda verii toride, care ne-a spus deja, sau poate tocmai pentru a-i neutraliza puterea, scriitoarea Vavila Popovici revine în forță cu un nou volum de versuri.

„VOCI DE PRIMĂVARĂ” este, în opinia mea, un elogiu adus atât anotimpului, cât și începutului, trezirii, sentimentului care se naște iar și iar, independent de voința noastră și de timpul care ne micșorează ființa pământescă. Altfel spus, este vorba despre un început, despre o trezire provocate nu la intervale cunoscute, detectate nu prin indicii de mult știute, ci survenite în baza unui algoritm de dincolo de mintea noastră causală.

Volumul publicat de curând, în SUA – este, bine înțeles bilingv. Doamna Vavila Popovici are cititori fideli și pe continentul american. De altfel, poezia sa din ultimii ani se modulează pe specificul frazei americane, care nu e romantică, ci echilibrată emoțional, o frază care se străduiește să obțină efectul maxim cu mijloace reduse, dar bine gândite și armonizate.

În „VOCI DE PRIMĂVARĂ” apar caiși, păsări, îngeri, dorințe, fluturi, grădinile copilăriei, maci, petunii, apare Expo-Parcul, în proximitatea căruia poeta a locuit zeci de ani, tresare creanga de salcie, miros teii, luminează cărți, în odăi frăgezite de liniște, tace pământul în noaptea Învierii Domnului. Toate acestea sunt, e corect să recunoaștem, ca apa de fântână în dogoarea și în frica de-afară. Pentru că, oriunde întorci capul, te întâmpină zgomot de sumbre prefaceri, ca zgomotul de război, și te izbești de întunecimi sufletești. Or, peisajele din altă viață, din alt timp, recreate de volumul doamnei Vavila Popovici, reușesc să ridice o barieră, chiar dacă fragilă, între acum și mâine, între ce încă mai este și ce ar putea fi.

Dincolo, însă, de invocarea tandră a anotimpului, volumul întoarce obrazul către o renaștere în duhul melancoliei.

Melancolia văzută ca anotimp al bobocilor, al înfloririlor, al zămisliilor, este ceea ce consider că ne propune poeta ca noutate de abordare. Iată ce scrie în „Poveste de iubire”: „Un bărbat îmi aducea flori./ Îl așteptam în fiecare zi./ Îi auzeam pașii și el îmi aducea/ flori albe și roșii./ Odată am murit visând că dormeam/ și bărbatul iubit/ îmi aducea flori albe și roșii./ Astăzi continui să mor,/ visând la bărbatul iubit/ care-mi aducea flori albe și roșii”. Este posibil să reîncepi să trăiești și așa, adăugând prin renunțare, sublimând? Dacă acceptăm prezentul, dacă-l privim cu îngăduință, chiar cu prietenie, niciun viitor, nicio frică de pe această planetă nu ar avea, nu-i așa, putere reală asupra noastră?! Secretul stă, sugerează autoarea, în alchimizarea clipei. Dacă tu o onorezi, și ea te onorează pe tine, trecerea devine mai ușoară, aproape insesizabilă, pierderile, suferința ating doar suprafața a ceea ce suntem sau credem că suntem.

„Atenție, vă rog! Lăsați fluturele alb să zboare!/
Este atât de plătând/ față de impozanta
dumneavoastră făptură./ Respectați-i bătaia de
aripi!/
Spaima lui nu vă vor fi/ nicicând cunoscute”
(„Poetul”). Din nou o mostră ce poate să însemne fragilitatea începutului, fragilitate însoțită totdeauna, ca o umbră, ca o căptușeală, de melancolie, tocmai pentru că nimic nu e sigur, nimic nu e permanent, nimic nu durează. Evident că nu putem și că nu vrem să renunțăm la viziunea primăverii absolute, a tinereții absolute, dar, repet, merită atenție perspectiva stimatei doamne Vavila Popovici, chiar dacă pare decor sau o soluție paliativă. Dacă decorul, temporalul, gracilul dețin, la o adică, puteri pe care nu le știm? Dacă să existe plenar nu mai este, la un anume punct, ce știm că este? N-ar trebui atunci să începem să căutăm în altă parte?

DESPRE MINORAT

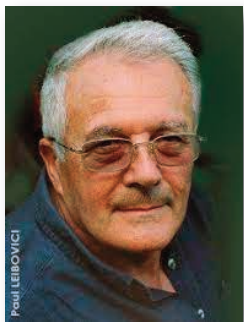
Immanuel Kant

„Lenea și lașitatea constituie cauzele care explică de ce o așa mare parte dintre oameni, după ce natura ia dezlegat de multă vreme de orice conducere străină, rămân totuși de bună voie, întreaga viață în starea de minorat, (un alt nume pentru complexul retardării)”. Aceasta explică și de ce unora le este atât de lesne să îi ia sub tutelă.

Notă: Fragment din eseu „Ce este lumina” (1784) de Immanuel Kant, în care acesta se referă și la problema minoratului.

Propus de I.I.Vale

Lumânarea

Paul LEIBOVICI

Suntem în plină sărbătoare când casele sunt luminate de gingașele lumânările, un adevărat simbol al bucuriei sufletești, al unui eveniment, care cu toate că s-a întâmplat în depărtările vremii, a adus popoarelor lumina strălucitoare a eliberării, frăției, și mai mult al doborârii dușmanilor prin clarviziunea, energia, curajul, și demnitatea de care au dat cuviință. Generații după generații sunt recunoscătoare eroilor și ca un „simbol” al bucuriei-izbânzii aprind „o lumânare”. Să dăm paginile înapoi, să încercăm a descoperii cum din antichitate și până în zilele noastre, acest simbol „LUMÂNAREA” a devenit prietenul de-aproape, gingașa alinare și în același timp surzătoarea lumină care ne însoțește.

În Roma antică, în jurul secolului I, lumânările erau făcute din substanțele unei plante. Egiptenii și cretanii le preparau din ceară de albine, cu 3000 de ani înainte de Chr. Primele lumânările erau produse având diferite forme și grosimi. Parafina a fost distilată prima dată în 1830 și a revoluționat procedeul de fabricare manuală. Industria a fost ulterior dezvoltată odată cu distilarea uleiului de parafină. Recent, lumânările pe bază de rășină, au fost dezvoltate și se afirmă că au o durată mai mare decât cele tradiționale, din parafină. Înainte de apariția electricității, lumânările și lămpioanele de ulei erau folosite ca mijloc de iluminare. Prin sec. XIX, lumânările erau folosite numai în estul Europei. În vestul Europei și zona mediteraneană predominau lămpile cu ulei. În Europa medievală lumânarea s-a folosit și pentru măsurarea timpului. Această lumânare orară este atribuită lui Alfred cel Mare, rege al Angliei (849-889), pentru ai reaminti suveranului când trebuie să-și facă rugăciunile. El folosea lumânări gradate care simbolizau reprezentarea scurgerii timpului.

Cu ocazia Expoziției Universale din Franța din 1898 Sala Olimpia din Palatul Versailles a fost luminată - folosindu-se 800 de lumânări. Astăzi lumânările sunt folosite ca rol estetic și parfumate pentru a crea o ambianță caldă sau romantică sau pentru iluminarea de urgență în cazul unui scurt circuit. Istoria unei lumânări este titlul povestirii de Crăciun a lui Michael Faraday în anul 1860. Ea explica fenomene fizice și chimice de bază care au loc în timpul procesului de ardere a unei lumânări. Povestea este publicată sub forma unui cânt și a fost tradusă în mai multe limbi. Din punct de vedere etimologic lumânarea putea fi și o derivată internă provenind din „lumină”. De asemenea vom găsi câteva explicații:

1. Obiect de lumină în formă de cilindru, subțire, făcut din ceară sau din alte materii grase - solidificate, având la mijloc un fitil - material textil. 2. Lumânarea este o unitate de măsură convențională 3. (botanic) plantă erbacee a flori gălbui. Când a fost inventată LUMÂNAREA? Romanii sunt creditați că au dezvoltat primele lumânări prin scufundarea repetată a papirusului laminat în seu topit sau ceară de albină. Lumânările au fost folosite pentru a lumina casele, pentru a ajuta călătoriile noaptea și în ceremoniile religioase. Istoricii au descoperit dovezi că multe alte civilizații timpurii au utilizat lumânări realizate din ceară făcută din insectele din natură. În China, lumânările timpurii se spune că au fost turnate în tuburi de hârtie de orez. Ceara provenită de la o insectă indigenă se combina cu orezul. În Japonia, lumânările erau făcute din ceară extrasă din nuci, iar în India, ceara se făcea prin fierberea fructelor de scorțișoară. Lumânările au jucat un rol important în ceremoniile religioase timpurii. După HENRICO Festffaler, lumina rezultată prin aprinderea lumânărilor datează din anul 165 î. H Împăratul Constantin a cerut folosirea lumânărilor în timpul slujbei de Paște din sec. IV. EVUL MEDIU: Majoritatea culturilor vestice timpurii s-au bazat în primul rând pe LUMÂNĂRI realizate din grăsimi de animale (Seu). O îmbunătățire majoră a venit în evul mediu, când lumânarea din ceară de albine a fost introdusă în Europa. Spre deosebire de secolul de animale, ceara de albină arde pur și curat, fără a produce un fum negru care să se răspândească prin încăperea. De asemenea are un miros plăcut. Ele au fost utilizate în ceremoniile religioase, dar erau scumpe. Puțini își permiteau să folosească la luminatul casei. Lumânările din seu erau obișnuite pentru europeni. Până în sec. XIII-lea, producția lumânărilor din seu era răspândită ca o meserie de bază în Anglia și Franța. Tufișurile de MYRICA au contribuit prin ceara lor dulce la confecționarea lumânărilor cu miros plăcut. Industria vânătorii din sec. XVIII-lea a adus cu sine o schimbare majoră în producția de ceară de albine. Lumina a devenit mai strălucitoare. Ceara de albine nu produce nici un miros respingător și degajează lumina strălucitoare. Avansarea tehnologiei din sec. XIX. În 1829 chimistul francez Michael Eugene Chevreul a descoperit tehnica de extragere a acidului stearic din acizi grași proveniți de la animale. Acești acizi grași proveniți de la animale au dus la dezvoltarea cerii de stearină, care are o ardere curată. Lumânările din stearină rămân și azi populare în Europa. În 1834 inventatorul Joseph Morgan a optat la dezvoltarea industriei lumânărilor moderne prin inventarea unei mașini speciale care folosea ceara de parafină. Iar din 1850 sa reușit separarea cerii naturale din petrol și rafinarea acesteia. Pe la jumătatea sec. XX lumânările se bucură de o popularitate deosebită Menționăm, cu deosebire contribuția parafinei și a acidului stearic. Din 1990 s-au dezvoltat noi tipuri de ceară a căror parfum întregesc ceremoniile. Lumânarea de ceară naturală de albine este fără reziduri sau forme de funingine, iar durata arderii este mult mai mare decât a altor tipuri de iluminări.

Fie ca lumânările să le folosim doar la ceremonii pentru păstrarea unei atmosfere plăcute.

BLÂND IUBITOR DE POEZIE (CUVÂNT ÎNAINTE)

Cristina HOROTAN

Ce viață tumultuoasă am trăit! Câte furtuni ne-au lovit, câte raze de soare ne-au mângâiat, câți oameni ne-au făcut fericiți și câți alții ne-au lăsat suferinzi. Cu toții am urcat și am coborât, cu toții am iubit și poate, uneori, am disprețuit, în căutarea răspunsului, a adevărului absolut la eterna și apăsătoare întrebare „de ce? de ce eu?”

Și de regulă, această întrebare o adresam cerului, Raiului, acolo unde, unii spun că locuiește unicul și Atotputernicul Dumnezeu. De-a lungul timpului și cu precădere în ultimele decenii am asistat, din nefericire, la scindarea lumii, la răzvrătirea oamenilor – unii împotriva celorlalți, la cele mai moderne metode de anihilare a celui care îi încurcă pe cei mulți și puternici, a celui care se opune unor scenarii creionate cu măiestrie de marii făuritori de masterplanuri brodate de interese meschine și de pseudoprincipii.

Am intrat de multe ori în jocuri oarbe cu credința că acestea fac parte din naturalul vieții și ne-am pus sufletele în mâini nepotrivite, levitând în naivitatea omului bun, așa cum am fost crescuți și educați de părinții și bunicii noștri, ignorând direcția spre care a pornit lumea noastră actuală. Ploaia de săgeți care s-a năpustit în nenumărate rânduri asupra noastră ne-a rănit profund și probabil că niciodată nu ne-am fi așteptat ca lumea să fie atât de periculoasă. Nu ne-am construit scuturi înainte să pășim cu încredere în viață tocmai pentru că am crezut în autenticitatea și în umanitatea celor din jurul nostru. Însă astăzi, fără scut, nu putem rezista asediilor tumultuoase și cedăm. Încetăm să mai fim.

Există însă ceva ce nu ne poate lua nimeni niciodată: ceea ce avem în minte și în suflet. Ceea ce suntem. Și de cele mai multe ori intemperiiile sângeroase prin care ne este dat să trecem ne întorc

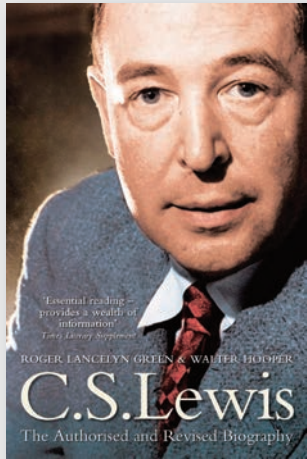
cumva către noi înșine, către nucleul ființei noastre, rămasă, decenii la rând în anonimat. Poate că nu se mai poartă credința în Dumnezeu, poate că nu se mai poartă autenticitatea, poate că nu se mai poartă mirosul îmbietor al cărților, poate că sensibilitatea, romantismul și poezia sunt desuete și “siropoase” în accepțiunea individului modern însă unii dintre noi rămânem simpli clasici.

DI+AGNOSTICA, această semnătură nudă a sufletului meu, plutește ca un puf de păpădie prin Univers și se ridică deasupra necredinței omului de astăzi; a necredinței în divinitate și în el însuși, în iubirea fără margini, în sacrificiu, în autenticitate, în tot ceea ce cândva definea atât de simplu și de natural ființa umană. Mi-a trebuit un deceniu pe lângă un sfert de veac, în care sunt însumate bucurii imense și eșecuri cutremurătoare, pentru a mă întoarce la mine. În încercarea acerbă de a ține pasul cu trendurile, de a contribui la schimbarea în bine concretizată în fapt într-o luptă cu morile de vânt, de a intra pe uși care mi-au fost închise în față înainte ca eu să bat în ele, am realizat că am uitat motivul nașterii și al vieții mele: acela de a trăi. Și am început să trăiesc. Pentru mine. Pentru cei iubiți. Pentru cei dragi care mai sunt și pentru cei plecați.

Poeziile mele pictează pe pânza realității cu pensula minții și cu acuarela sufletului credințe, sentimente și emoții, niște extravagante gratuite datorite de Dumnezeu, aruncate asemeni unor obiecte vechi și uzate, într-un tomberon. Într-un picaj neașteptat, am refuzat să îmbățișez sentimentul fricii și să închid ochii; i-am ținut deschiși și am văzut în cădere, sclipind ca niște diamante neprețuite, sticlute mici pline de esențele vieții, pe care eu, în verva cotidianului grăbit, le-am aruncat la gunoi. Și am aterizat în picioare. Primul gest pe care l-am făcut a fost magic. Am îngenunchat în fața lor și i-am mulțumit divinității pentru aceasta nouă șansă. Le-am ridicat de printr e gunoaie, le-am curățat cu dragoste și le-am oferit cea mai frumoasă casă: sufletul meu. Și de acolo, din ele, se scriu poeziile mele.

Poezia este pentru mine un soi de anticorp magic, care luptă neobosit, oricând, cu orice simptom al oricărei boli. Când sufletul mi-a fost plin, l-am descărcat prin poezie iar atunci când mi-a fost gol, l-am hrănit cu ea. Pledoarii nocturne în versuri răsunau în mintea mea ori de câte ori bătăile inimii mele atingeau cele mai înalte note, într-un crescendo dus la extrem de întâmplări dureroase, provocate de creaturi meschine, mari în rang și mici în suflet.

Ce m-aș fi făcut eu, o frunză în vântul furios al lumii, dacă nu ar fi fost...poezia? Poezia și Dumnezeu. Aș fi hoinărit o vreme prin necunoscut până când,
→ Continuare în pag. 33

„Sfaturile unui diavol bătrân către unul mai tânăr”

Text din cartea... 1941

C. S. Lewis

„Un tânăr diavol: - Cum ai reușit să trimiți în iad atâtea suflete??

Bătrânul diavol: - Prin frică!

Cel tânăr: - Bravo! De ce le era frică? Război? Foamete?

Bătrânul: - Nu...De o boală!

Cel tânăr: - Cum s-au îmbolnăvit? Erau pe moarte? Nu a existat niciun leac?

Bătrânul: -... s-au îmbolnăvit. Au murit. Deși exista un leac...

Cel tânăr: - Nu înțeleg...

Bătrânul: Au crezut, greșit, că singurul lucru pe care trebuie să-l păstreze cu tot prețul este

VIAȚA!!! Nu s-au mai îmbrățișat... Nu s-au mai salutat... S-au îndepărtat, tot mai mult, unul de celălalt! Au renunțat la toate contactele umane... La tot ce este uman! Apoi au rămas fără bani, când și-au pierdut locul de muncă. Dar au ales, mereu, să se teamă pentru viața lor chiar dacă nu mai aveau nici măcar pâine pentru masa. Au crezut tot ce-au auzit, au citit ziare și au crezut orbește tot ce au citit. Au renunțat încet, încet, la libertatea lor. Nu au mai plecat de acasă. Nu au mai plecat nicăieri. Nu și-au mai vizitat nici, rudele, nici prietenii.

Lumea s-a transformat încet și sigur, într-un mare lagăr de concentrare, cu prizonieri voluntari.

Au acceptat totul!!! Doar pentru a supraviețui unei alte zile mizerabile...

Nu au mai trăit, au murit, puțin câte puțin în fiecare zi!

A fost destul de ușor să le iau sufletele mizerabile...”

**Propus de
Persida Rugu**

→ Continuare din pag. 32

sleită de puteri, flămândă și înghețată până în măduva oaselor m-aș fi prăbușit la pământ pentru totdeauna. Aș fi fost regretată o vreme și apoi uitată. Definitiv. Însă măreția cerului mi-a trimis tocmai mie razele sale tămăduitoare iar ele, cu atâta blândețe, luminând în cascade de vis iubirea celor dragi, splendoarea locului în care trăiesc și duetul androginic creat de mintea și de sufletul meu, mi-au arătat cum să le adun pe toate la un loc și să construiesc eternitatea. Eternitatea mea și a celor dragi mie.

Iar liniștea... liniștea născută din poezie este cea mai frumoasă muzică pe care am ascultat-o vreodată, o sublimă eliberare orchestrată cu măiestrie de

confluența rațiunii cu simțirea, veritabil panaceu și magnifică încântare a eu-lui suferind și răzvrătit.

DI+AGNOSTICA trece peste și dincolo de necredință; pentru că eu cred și cred pentru că le-am trăit pe amândouă. Și mai cred că este nobil să trăim cu sufletele la vedere pentru că, negreșit, un suflet neîncorsetat va fi mereu un suflet liber.

Sunt mulți cei care nu cred. Nu cred în ei, nu cred în alții, nu cred în Dumnezeu!

ARTUR GABRIEL SILVESTRI - MISIUNE ȘI VOCATIE ÎNTRU CUVÂNT ȘI ȚARĂ

Gheorghe Constantin NISTOROIU

Continuare din numărul trecut

Prin globalizare, popoarele care au fost axa Națiunilor lor, ajung populații, turme, cirezi, gloabe de tras, de muls, de bici, de folosință, de împilat, de abator, de consum, de busculadă, de vot, unde ierarhia Bisericii presupus națională a trădat, intelectualitatea majoritară s-a vândut, poporul s-a

dezintegrat, iar populația rumegătoare a orice s-a năpustit în cadența turmei susținând interesul Oculței, al apatrizilor, alegându-și liderul după chipul și asemănarea lor.

România de suprafață este susținută de sforile politice, trase de PĂPUȘARUL mării Oculței. Într-o Românie de suprafață, unde huno-ungro-maghiarii au politic quinta royală, „emanații” îmbujorați full de popi, iar plisnoții cacialmau, singura salvare a Ființei naționale a poporului ei este înrolarea lui sub sceptrul Crucii, sub stindardul naționalismului creștin-ortodox.

Doctrina politică a României de suprafață este: „se poate și așa”, deci „se poate orișice”. Doctrina politică a plisnoților este anticreștină și antiromânească. Plisnoții se folosesc de trecut pentru a-ți fura prezentul și a-ți ipotoca viitorul.

O radiografie pertinentă le-o face slavistul, cei drept cu grave lacune în cunoaștere Ortodoxiei, parlamentarul, doctor Nicolae Bacalbașa, „Ăia (tătuții lor, adică) îi băgau să putrezească în pușcării, le scoteau dinții cu cisma, montau experimentul Pitești, îi lăseau fără serviciu, îi trimeteau la Bicaz, Bărăgan sau Canal, scormoneau viața lor și a neamurilor și îi înlănțuiau în dosare restrictive amputându-i social, le ardeau sau confiscau bibliotecile.

Ăștia, adică voi..., cei mutați în casele celor dați afară de acolo, ocupanți ai posturilor celor eliminați pentru care nu erați pregătiți, nici capabil intelectual, intrați cu dosar la facultate, ocupând locurile unora care nu aveau dreptul să învețe carte mai sus (de exemplu copiii de preot sau de deținut politic).” (Nicolae Bacalbașa, *Frica, Greata, Fofilarea. Colectia Opera Omnia – Publicistică și eseu contemporan*, Ed. Tipo Moldova, Iași-2014, p. 17) Printre Grâul și Vița de vie, izvor de cult al pâinii și al vinului, cuminecare pentru poporul României Tainice, au răsărit buruienile, turița și cucuta înăbușind creștinismul ortodox vlaho-român. „În timp ce Petre Țuțea, Noica, Gheorghe Brătianu și atâția alții putrezeau prin pușcării – și câte ar fi putut face pentru luminarea neamului în acest răstimp – valurile de mediocritate, de

nulități, invadau locul lăsat de cei uciși, izgoniți, prizoniți.” (ibid., p. 18)

Sub epoca Cortinei roșii, esența României Tainice era ermetic închisă în temnițe, penitenciare, decimată, ucisă, prigonită, altă parte rămasă „afară” fiind permanent terorizată, persecutată și continuu supravegheată. După lovitura de stat organizată de Păpușarii oculte și sforile progeniturilor activist-proletare s-a cocoțat pe stat o Românie de suprafață dintre foști, adică „Ăia” și odraslele foștilor, „Ăștia”.

Căderea liberă în neant, în prăpastie, în haos, în derizoriu, în mistificare, în mojiție se continuă. Nici creștin, nici ateu sau și una și alta, defulat și refulat, fără rost, dar anost, un ins neformat dar reformat, reactualizându-și permanent ridiculizarea, nebăștinaș, trufaș și laș, plin de împăunare fără asumare, simplu, nestufos, confortabil de stupid, înfipt în ifose, îngâmfare și persiflare grandomană, încet în gândire și molcom în vorbire, neavând textul își susține pretextul într-un trucat context, simultaneitate tulbure care în vârtejul alunecărilor socio-economico-politice își exercită hinterlandul puterii, pășind legănat, sfidător, batjocoritor pas cu pas între xenofobie și mizantropie, călcând apăsător pe neînțeleș și imprezibil printre ambiguitatea mulțimii emoționate, pendulând astfel între goticul aparenței, al confuziei și barocul zavistiei. Altfel spus, după doctorul Bacalbașa, „O față ce nu sclipește de inteligență, dar lucește a prosperitate ca un pantof bine lustruit.” (ibid., p. 205)

Trinitatea exercitării puterii sale să-se-ști-e stă sub sceptrul lui IN : IN-SINUEAZĂ, IN-CITĂ, IN-STIGĂ. Personajul în speță, penalul-vânător de penali este chiar un IN-S sociabil, biologic și reciclabil. În România de suprafață toate instituțiile statului plutesc în derivă, împinse de „Ăștia”, de plisnoți transtiseni, ducându-se pe apa învolburată a sâmbetei...

Acum, România se află perpetuu când dedesupt, când de suprafață, când dedesupt, când de... Acum este vizată spre pieire însăși întocmirea acestui popor străvechi cu limba sa, credința sa, religia sa, tradiția sa, datinile sale, cultura sa, spiritualitatea sa, omenia sa, jertfa sa, iubirea sa, adevărul său, frumusețea sa, viața sa, ființa sa, veșnicia sa, taina sa, miracolul său divin, menirea sa hristică, biserica sa hristic-ortodoxă. Acum nu se mai scrie „istorie autentică”, cultură creștină, spiritualitate ortodoxă unde să se poată „refugia” la vreme de prigoană ființa națională. Acum și Biserica națională stă cu brațele încrucișate, cu pânțele apăsător de privilegii princiare. Ierarhii B.O.R. nu mai slujesc prin ÎMPĂRTĂȘIRE cu HRISTOS, cu Neamul, cu poporul, cu Țara, ci prin ÎNCÂRDĂȘIRE cu emanații loviturii de stat, ai României de suprafață. Acum președenția României de suprafață este o veritabilă show – business sub blazonul destul de confortabil și răspicat „If you like it”, „Cum vă place”, ori „Dacă așa vă place”.

Luând atitudine ca Fiu slujitor, slăvitor al României Tainice prin cuvânt, scris, instituție împotriva României de suprafață, Artur Gabriel Silvestri a îmbrăcat ca și înaintașii săi Cămașa lui Hristos. Sfântul Apostol Andrei – Ocrotitorul și Încrăstătorul Daciei Tainice ni i-a dăruit pe Andrei Șaguna, Andrei Mureșanu, Andrei Scrima, Andrei Ciurunga, Andrei Vartic ș.a. Vârcolacii, plisnoții transtiseni ai României de suprafață ni i-au luat în ajunul și noaptea Sfântului Andrei pe Codreanu, părintele protosinghel Arsenie Boca, Artur Gabriel Silvestri. DOAMNE, dă-ne iarăși pîinea noastră cea spre ființă - ROMÂNIA TAINICĂ!

POEZII

Gabriel DRAGNEA

Aripi albastre

De atunci eu nu mai dorm
noaptea...
Îi caut ceața să-mi hrănesc
cuvintele
Tremurânde în ecou de vioară
abandonată
Care strigă și acum fără vlagă
Tulburând zborul îngerilor
Lângă porțile ruginite ale cerului:
... în visele păsărilor, păsărilor
doar poezii, poezii au aripi....
Și-apoi, brusc, peste ecoul
întrerupt
Coboară tăcerea încet,
Ca o lacrimă de copil
Peste o fracturată aripă de fluture,
Ca un giulgiu tras prea devreme
Peste ochii unui muribund.

Din noaptea aceea, din turnul cu
ceasul stricat,
La miezul nopții se aruncă răvașe
în alb-negru
Pentru ultimii visători ai cetății:
Poezii au aripi albastre!

Desculț printre gânduri

M-am săturat de rolul acesta...
Îl joc de mii de ori în fiecare viață
Și nicio tristețe nu îngheață
În iernile pe care le sculptez
Pe venele lor moarte
Prin care trec doar regrete
Și niciun dor, nicio primăvară,
Nici măcar un ecou, strigăt de copil,
Invitație la jocul "Desculț printre
gânduri"...

Nimic!
Celor cu măștile uzate,
Care nu mai spun nimic,
Niciun refren despre viață
Le sigilez glasul și le ung trupul
Cu parfum de viață nouă
Și le pun în inimi muguri de
primăvară
Culeși din privirile copiilor:
M-am săturat de rolul acesta
În care număr tăcerile
Ascultând la gramofonul lumii
Același refren al piesei "Un monde
malade".
Eu trebuie să tac, așa, ca o taină
Și să împart nopțile tuturor poezilor;
Să scrie ei despre toate acestea.

...când mi-a atins aripa

din amintirile unui înger
- dedicată poetului Mihai Eminescu -
Curios, l-am întrebat cum s-au
cunoscut.
- Treceam grăbit spre un poet
muribund
Când m-a atins ușor și mi-a spus
ceva
De parcă s-ar fi destrămat cerul
nostru,
Cucerit de o lume nouă hrănită cu
haos și-ntuneric:
- Un alt poet își ia rămas bun!?
Și a completat pe un ton discret
De parcă un secret încerca să
evadeze
Printre buze pecetluite:
-Te rog, lasă-le oamenilor privirea
spre ceruri deschise,
Neuitarea propriilor poeme din
suflet

Și desenează-le dezamăgirile cu
amintiri ale fluturilor
Și jocul lor din visele copiilor
săraci!
- Dragul nostru Eminescu, în fiecare
ianuarie,
Când pământul abia răsuflă de
greul ce-l poartă
Și tremură, erupe, așteaptă oameni
noi și tace
Numărând mii de generații de pași
grăbiți spre himere...
Vin iernile, ah, iernile lumii
cuibărite-n poeme
Despre nașterea ta și tristețea din
propria clepsidră!
- Doar de copii mi-e dor, dragă
Varahiul,
De sufletul lor înmugurit mereu
Ca o primăvară desculță aleasă
regină
Peste destinele anotimpurilor.

- L-ai mai văzut de atunci?
- Îl privesc mereu, din zori și până-
n seară
Cum sculptează liniști în lacrimile
oamenilor.
De atunci, în fiecare ianuarie
Lăsăm Porțile Cerurilor deschise
Să vadă toată lumea aleile
Paradisului
Desenate de el cu visele oamenilor;
Dorul lor viu, îmbrăcat în haine de-
așteptare
Mângâiat de aripile de sidef ale
îngerilor.
De-atunci pe-aleea aceea i s-a
gravat numele-n piatră
Ca niciodată, nimeni să nu uite clipa
Din ziua aceea când mi-a atins
aripa.

CONSTELAȚII DIAMANTINE - 135

Livia CIUPERCĂ

Suntem precum o frunză în vânt. Și totuși, ființe iubite de PreaBunul Dumnezeu, deși, ni se întâmplă, uneori, să nu vrem a realiza această sfântă binecuvântare. Poate și de aceea, pentru ca să ne maturizăm, Preaînaltul ne dăruiește și strălucire, dar ne pune și în fața unor întunecimi, ce par de nepătruns.

Și fiecare dintre noi, să recunoaștem, avem parte, în fiecare clipă de câte o fărâma de strălucire. Dar, pentru a conștientiza acest mare și neprețuit dar, avem nevoie și de câte o experiență care să ne trezească la realitate.

Mi-ar face mare plăcere, ca în acest moment să vorbesc despre străluciri, pentru că întâmpinăm numărul 11/2021, proaspăt și cald al revistei „Constelații diamantine”. În fapt, al 135-lea număr de revistă apărut în cei 12/doisprezece ani de existență!

Despre semnificațiile cifrei „11”, care guvernează acest număr de revistă, nu voi spune niciun cuvânt. Acesta este domeniul, strict, al redactorului-șef, poeta Doina Drăguț.

Acest al 135-lea număr de revistă dăruiește strălucire, prin câteva texte de mare suplețe evocatoare, așezând la loc de frunte eseul d-lui Nicolae Mareș (consilierul nostru editorial), dedicat istoricului Nicolae Iorga, personalitate pe care o evocă, asemenea, și în revista „Minerva” („journal of history and philosophy”, sept. 2021). Așa se explică și prezența câtorva aforisme, semnate de polonezul Stanislav Jerzy Lec (1909-1966).

Acest număr de revistă este echilibrat. Eseul este reprezentat de Ion M. Ungureanu, Galina Martea, Al. Florin Țene, Ionel Popa, d-na Vavila Popovici ajungând, deja, la episodul 30.

Apreciam „corecția” logică, semnată de Marin I. Arcuș, precizând a nu fi prea drastici cu un artist de valoare incontestabilă. În fond, fiecare dintre noi greșim în a noastră viață. Cu sau fără intenție [pandemia asta, și nu numai ea, ne-a înrăit și ne-a înstrăinat... până la inumanitate]!

Dovedesc suplețe versurile semnate de Emil Bucureșteanu, Ionuț Caragea, Ilie Gorjan, Ștefan Radu Mușat. De altfel, redacția primește poezii și din Basarabia – prin Lidia Grosu și Traian Vasilcău; din Italia – prin Camelia Oprea; din SUA – prin Florentin Smarandache și de la Chicago – prin Marin Mihalache.

O poveste catehetică, semnează d-na Angela-Monica Jucan!

Despre Ipocrizie, aflăm mult, prin reflecțiile d-lui N. Grigorie-Lăcrița!

Câteva evocări binemeritate, semnează d-nii Mihai Caba, Ștefan Păun și George Petrovai!

Laura Văceanu, Mircea Tutunaru, Gh. A. Stroia, Valentin Emil

Mușat prezintă noi achiziții editoriale!

Ca de obicei, din Anglia, Filip Tudora ne oferă date și ilustrații, despre pictorul elvețian Paul Klee (1879-1940).

După cum lesne ați remarcat, mă dovedesc, de această dată, cam zgârcită în detalii, privind conținutul revistei (și asta poate fi înțeleasă și ca o tactică, de incitare la lectură), pentru că pagina de gardă a revistei face un anunț care tulbură și îndurerează întreaga tagmă jurnalistică, grupată – sau nu, în jurul Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

E vorba de Președintele UZPR, Domnul DORU DINU GLĂVAN.

Ne-a părăsit? Doar fizic. El este printre noi, toți cei care l-am cunoscut și am colaborat cu el.

A murit? Doar trupul. Sufletul său este nemuritor și fi-va supus unei judecăți divine. Așa scrie la Cartea Sfântă!

În fond, și dl. Ion Popescu-Brădiceni ne invită să conștientizăm aceasta, întorcându-ne la Pitagora (p. 26-28), cel care ne atrage atenția: „Și adu-ți aminte că omul sortit e să moară”!

„S-a stins din viață”? O, nu, nu! Nimeni nu se stinge. Viața fiecăruia este limitată. După multă implicare și consum nervos, Domnul DORU DINU GLĂVAN (7 iunie 1946-31 octombrie 2021) a transformat UZPR într-o Familie frumoasă și cooperantă. Atunci când dihononia și-a arătat colții, Dl. DORU DINU GLĂVAN a luptat ca UZPR să nu se destrame. A fost purtat prin tribunale, dar a rezistat (și să ne mai mirăm de ce s-a și îmbolnăvit?!). E drept, a avut o echipă devotată în jurul său. Și-atunci, UZPR a crescut, dobândind prestigiu. Și chiar mai mult. Datorită perseverenței sale, UZPR a dobândit statutul de „Uniune de creație de utilitate publică”.

Ei bine, ne întoarcem la Cartea Cărților care glăsuiește așa: „Dacă am primit de la Dumnezeu cele bune, nu vom primi oare și pe cele rele?” (Cartea lui Iov 2,10).

Priviți-l cât de fericit este alături de cei care l-au sărbătorit la împlinirea vârstei de 75 de ani?

După care, iată, așa s-a rupt. Unele afecțiuni mai vechi au semnalat momentul. Ceea ce numim noi „stingere”, este o Trecere. Doar Domnul Dumnezeu știe când fi-va „trecerea” fiecăruia dintre noi!

Să conștientizăm, Trupul se întoarce la locul din care a fost zămislit ca ființă, iar Sufletul este chemat la Domnul. Așa glăsuiește credința noastră creștin-ortodoxă, și nu ne vom abate, sub niciun motiv, de la acest precept.

Începând din 2 noiembrie 2021, trupul său pământean odihnește într-un mormânt din Cimitirul Iosefin din Calea Șagului, Timișoara.

Dacă vom avea șansa să călătorim la Timișoara, negreșit, îi vom așeza o floare și o luminiță la căpătâi. Dacă nu, la sfânta biserică de care aparținem – un pomelnic, un colăcel și o lumânare, rugându-ne să fie iertat!

În adevăr, „plinătatea lumii este un vârtej / peste care se arcuiește zborul / cu fiecare clipă însumată / într-un întreg nemărginit” – ne șoptește Doina Drăguț, într-un poem pe care îl vom descoperi la pagina 8.

LUMINA SPERANȚEI NU SE STINGE

Julia Henriette KAKUCS

Vântul rece de noiembrie mă pătrunse în timp ce coboram alergând treptele spre centrul vechi al orașului Heidelberg, un oraș în care – conform cântecului – îți poți pierde inima, în cazul meu, chiar și basca roșie preferată, ridicată în aer de câte o rafală puternică. Mi-o trăsese adânc peste urechile înghețate ce ascultau încă sunetele clopotelor. Era ora 12. Mă grăbisem spre cinematograful mic, ascuns pe strada principală. Gloriette... un mic chioșc cu fotolii vișinii, plușate, aflate la același nivel și în care așezându-mă lângă tine, dispărușem pe jumătate în spatele spectatorilor din fața mea. Te luasem de mână așteptând cu încordare începerea filmului anunțat în cadrul zilelor de cultură iudaică: Rabbi Wolff...

Documentarul realizat de Britta Wauer, reia firul conversației începute în pelicula „Der Himmel unter der Erde” (Paradisul de sub pământ) realizat cu «rabinul cel mai ieșit din comun de pe întreg globul».

Născut în 1927 la Berlin, refugiat cu părinții la Amsterdam la vârsta de 6 ani și trăind din 1939 la Londra – unde a și decedat în iulie 2020 -, William Wolff a dovedit o energie și o vitalitate molipsitoare prin zâmbetul dăruit celor din jur. „Und wenn der Rabbi lacht, lachen alle Chassiden” (Când rabinul zâmbește, zâmbesc toți enoriașii) spune un cântec, iar rabinul Wolff, fost reporter politic de renume al parlamentului britanic, devenit abia la 50 de ani, rabin, învățând și perfecționând la o vârstă înaintată limba rusă pentru a-și putea conduce comunitățile din Rostock și Schwerin care l-au angajat la vârsta de 75 de ani, ne zâmbește de pe pelicula ce rulează... La 89 de ani comunitatea l-a pensionat – invocând ca motiv absența unui telefon mobil, ceea ce îl făcea greu de găsit între Londra, Ierusalim și Schwerin – întristându-l o secundă. A găsit imediat o nouă preocupare, scriind, reîntors în Anglia, o carte.

Ții minte scena comemorării „Noptii de Cristal” la Schwerin? În discursul său, rabinul a mulțumit Germaniei, orașului Schwerin, pentru siguranța pe care o au astăzi evreii aici. Crezi că a fost naiv? Nu... Subliniind binele, a întărit latura pozitivă din oameni.

Ți-a plăcut și ție răspunsul lui la întrebarea

referitoare la întâlnirile eventuale cu antisemiți la Rostock sau Schwerin? Zâmbetul lui, când ridică în slăvi avantajele vârstei și a auzului slăbit? Filmul a fost bine ales. Simbolul zilelor culturii iudaice a fost în acel an o menoră-smiley, tematica axându-se asupra prezentului și viitorului... se găsește sub semnul luminii asemeni sărbătorii ce se apropie.

Când îmi sosește prima felicitare de Hanuca de la un prieten drag, îmi pătrunde totodată prin ochii împăienjeniți ai timpului căldura amintirilor. Povestea ei mă poartă asemeni basmelor copilăriei, între vis și realitate, între istorie și prezent, între aspirațiile și realitatea vieții. O relatare ce reușește să îmbine vraja serilor luminate de flacăra lumânărilor, îmbibate de pacea ce coboară în brațe ocrotitoare, cu frumusețea festivității.

Nu știu cum te simți tu când îți sosesc gândurile bune cu ocazia acestei sărbători minunate care ne dăruiește miracolul renașterii speranței și al LUMINII...

Hag Urîm... Lumina spiritului... Lumina din noi... Lumina ce ne înconjoară...

Eu însă mi-aș dori să mă pot ascunde în sfârleaza timpului. Mi-aș dori să mă rotesc pitită într-un titirez pe aceeași față de masă albă apretată, pe aceeași suprafață lustruită a mesei din lemn de nuc masiv pe care mă delectasem cu jocul fermecător, tradițional de Hanuca. Uneori dorințele se împlinesc. În această seară, șansa este mare. Revăd un vis trăit cândva...

Este iarnă. Luna lui Kislev. Afară ninge cu fulgi grei. Le simt mângâierea rece pe frunte, pe pleoape, pe buze... Mă rotesc tot mai încet ascunsă în această jucărie de lemn... Privesc fața surzătoare a bunicului meu. A adus boabele de fasole din bucătărie. Mâini dragi, cunoscute, le separă, le numără și le împart. Mama așteaptă răsând. Este o jucătoare pasionată. Tot ce face primește amprenta firii ei pătimașe, vesele, iubitoare de muzică, flori, literatură... de viață...

Lasă-mă să fac acum aceste piruete ascunsă în interiorul unui Dreidel, devenit simbolul unei aniversări aparte. Fiecare dintre noi are nevoie de suflul renăscător al încrederii în viitor. În frigul istoriei ne încălzim sufletul la lumina suavă dar totodată puternică a lumânărilor de Hanuca.

Viața este un DREIDEL. Ne cere mereu TOTUL. Nu se mulțumește cu JUMĂTATE. Trebuie să înțelegi că cine nu riscă nimic, nu primește nimic... NIMIC...

Aud vocile pline de focul jocului: SHTEL! SHTEL! Încă nu ai dat tot ce poți. Acest îndemn îmi răsună în gând... pătrunde până la mine. Încet, încet mă trezesc. Rămân gânditoare în centrul rotativ...

Ce m-a învățat acest joc? Ce m-a învățat visul meu ? Să îndrăznesc să intru în vârtejul vieții... să mă dăruiesc cu totul prezentului și neuitând trecutul să sper mereu în viitor. Să cred cu putere în reluarea miracolului sub semnul Luminii... în fericirea de a ne șopti reciproc: **Hag Hanukkah Sameach!**

Ion Teodor PALADE

Laudă ploii

Niciodată ploaia nu fu mai dorită, peste întinse
fumuriile
ținuturi ale văilor de cretă, ascunse printre
dealuri.
Și-acum, în pâcla joasă, obosită, a unui amurg
neterminat,
neșteptat a început să plouă...
Ploaia curgea peste mesteceni palizi, ca mierea de
albine, din
fagurii gătiți de sărbătoare.
Ploaia răsărea pe pânza tremurândă a cerului, se
întrecea să
umple potecile retrase, uitate-n în serile poleite
de visuri fugare.
Ea, ploaia, se revărsa besmetic..., cuprindea
zidurile,
scări, grădina, ecoul stins al viilor, până-n țăriile
de peste dealuri.
Eu, pictorul, vedeam doar ploaia... Din ochii mei,
cutremurați,
izbucnea ploaia, firele de păr erau picături de
ploaie, sângele meu
era un râu de ploaie, degetele dantelate erau
nesfârșite tuburi
de uriașă orgă, prin care curgea ploaia...
înfășurată-n redundante,
lungi, de necuprins albastre simfonii ...

Era dimineața...

Era dimineața, devreme. Era duminică, la început
de decembrie.
Afară ploua... Mă pregăteam să beau laptele
firbințel, în care bunica
presăra, cu grijă, o jumătate de linguriță de
scorțișoară, apoi
adăuga două lingurițe de miere..., era o minune !
În timp ce savuram, cu ochii închiși, firișoarele de
abur cald,
ce se ridicau din cana mea, am auzit un ciocănit
la geam.

Am deschis ochii, sau mi s-a părut că i-am deschis,
iar acolo,
dincolo de geam, era un pițigoi mic, drăguțel și
foarte zglobiu.
Am întredeschis prudent fereastra și l-am privit de
aproape.
Priveam acel pițigoi, cu căpșorul albastrui, pătat
cu alb pe la
gușuliță, iar pe burtică desenat cu galben.
Doar aripile erau scăldate-n gri, pentru a părea
mai serioase,
pentru că aripile erau foarte importante pentru
pițigoi.
Deși are și el două picioare, pițigoiul mai mult
zboară !
Am luat un biscuite de pe masă, l-am fărâmițat pe
pervazul
de afară al ferestrei, apoi m-am întors la cana mea
cu lapte,
la aromele deja știute, mereu seducătoare.
Pițigoiul a revenit și a tot ciugulit, ciripind,
fărâmele de biscuite.
Apoi a zburat departe, nu înainte de a face o
întoarcere scurtă către
fereastra mea, evident pentru a-mi mulțumi.
Iar eu simțeam ceva atunci, ceva simplu, ceva
plăcut și învăluitoare,
ceva ce uneori se numește... Fericire !

Inefabilul poeziei

Esența formulei poetice se află închisă într-o clipă
specială, o clipă
de har, o clipă presărată discret cu penumbrele
eternității, o clipă
când numai și numai poezia-și îngăduie să-l
trezească din vis pe poet.
Poezia, odată scrisă, se vrea și se lasă citită de
gândul contemplativ
al cititorului, arcuind, peste imagini de tristă și
crudă realitate,
frânturi dintr-un ecou inițial, abia perceptibil la
o primă intersecție.
Și pentru că poezia se prelungește în ea însăși,
ca aripile primului
somm, al primului om răsărit pe pământ, asocierea
poeziei, cu oricare
obiect ale lumii palpabile, devine..., de departe, de
neacceptat.

ILUZII DE AMBE SEXE

POETUL ANONIM -meta ficțiune despre eterna reîntorcere

Poetul anonim
este iridescent
cărunt și jerpelit de soartă
rătăcește în haos
spre magnificul țel
știe că nu-și mai aparține
în ochii lui agonizează
versurile nerostite
și are un limbaj înfățișarea
cunună de iederă pe frunte
ce ascunde dorul de absint
învelit cu boala fără de sfârșit
a înghițit un șarpe
care-i devorează trecutul
ca o umbră ce se prelinge
a unui gânditor crepuscular
silind s-ajungă ultimul la
linia de sosire
parcă e coborât din cărți
ca un Silenus
întors spre sine
în viscolul din piață
ce-și strigă
cel mai bine pentru tine
e de neatins
să nu te fi născut
și să nu fii
să fii nimic
și repede să mori
tu
Poetul anonim

O LUMINĂ TABORICĂ

Pe înalte meleaguri
căuta-voi amintiri
pământul îmi dă sufletul său
de străin
în anotimpurile omului
fără pată
citesc din Biblii
scrise pe albul frunziș
în ploaia ca o pecingine
molipsit de vis
întins lângă kyxil
uitare în gol
în liniștea turbure
închis de noapte

Te vrei un Praxitelex
sculptând o Phryne scorpioancă
biet arhitect de vorbe goale

Hai marș în nemurire
bătrân scârnav ce te hrănești
cu umbra unui câine

LILITH

Lilith
meduza din marea albastră
ruină plutitoare
știi câte fire de nisip
se
scurg
din infinit
cu dor de tine anima
meduza din marea albastră
te caut
Lilith

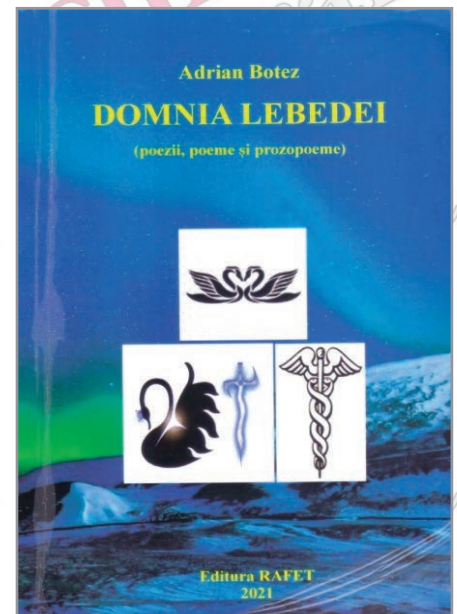
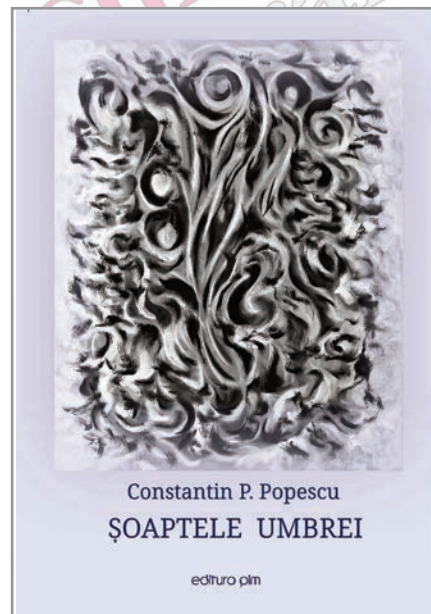
Poetul este creatorul care orhestrează cuvintele
polisemantice în așa fel încât o descriere să ne aducă
pe retină imagini mai însuflețite decât realitatea.

scriptor - Simon
Petru Enaru

Cărți din biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„Numai după ce ai făcut tot ce poți face singur, va interveni și Dumnezeu”